

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

1. Indledning

I forbindelse med udarbejdelse af en modeltilladelse for tilladelse med eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af elektricitet er Naalakkersuisut blevet opmærksom på en række uklarheder i den gældende vandkraftlov. Dette er også blevet behandlet i Redegørelse om rammevilkår for realisering af storskalaerhvervsprojekter i Grønland, der blev fremlagt for Inatsisartut på forårssamlingen 2012. Redegørelsen indeholdte desuden en række anbefalinger til ændringer af loven.

Inatsisartut vedtog på efterårssamlingen 2012 beslutningsforslag punkt 113, hvormed Inatsisartut bemyndigede Naalakkersuisut til at fortsætte forhandlingerne med Alcoa Inc. ud fra nogle rammevilkår. På nogle områder nødvendiggør beslutningsforslaget ændringer af den gældende vandkraftlov, hvilket nærværende lovforslag har til hensigt at indarbejde i vandkraftloven.

Enkelte bestemmelser i vandkraftloven er ikke tilstrækkeligt tydelige til at sikre, at der ikke kan opstå tvivlsspørgsmål, hvilket kan skabe u hensigtsmæssigheder i relationen mellem myndigheder og ansøgere/rettighedshavere efter vandkraftloven. Uklarheder i det lovmæssige grundlag for meddelelse af tilladelser kan skabe grobund for tvister mellem ansøgere/rettighedshavere. Vandkraftlovens anvendelsesområde omfatter sager med potentiale for store ansvarsmæssige og finansielle implikationer. Med henblik på at skabe grundlag for et godt samarbejde mellem Grønlands Selvstyre og fremtidige ansøgere/rettighedshavere og undgå tvister, er det hensigtsmæssigt på forhånd at afklare de aspekter af det lovmæssige grundlag, der er mindre klare. Naalakkersuisut finder det derfor hensigtsmæssigt at foreslå en række ændringer til vandkraftloven.

Af hensyn til lovens anvendelighed for ansøgere, rettighedshavere m.v. fremsættes ændringerne som et samlet lovforslag, hvor vandkraftloven - i sin helhed - genfremsættes som lovforslag.

2. Hovedpunkter i forslaget

Hovedpunkterne i forslaget er følgende:

- 1) Det foreslås, at perioden for en tilladelse til udnyttelse udvides fra 40 år til 60 og med uændret mulighed for forlængelse med op til 20 år. Den samlede længste tid for en tilladelse til udnyttelse kan efter forslaget højst udgøre 80 år.

- 2) Det foreslås, at perioden for en tilladelse til forundersøgelse meddeles for 3 år og med eneret. Indehaver af tilladelse kan ansøge om forlængelse med op til 3 år. Tilladelse til forundersøgelse kan efter forslaget højst udgøre 6 år.
- 3) Det præciseres, at Naalakkersuisut kan regulere tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse dels gennem generelle regler og bestemmelser i en bekendtgørelse dels gennem vilkår i den konkrete tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse. Desuden sikres det, at Naalakkersuisut kan meddele helhedsorienterede tilladelser, der også indbefatter hensyn til f.eks. miljø, natur og bæredygtighed.
- 4) Det foreslås, at Naalakkersuisut kan regulere rettighedshaverens anvendelse af grønlandsk arbejdskraft og virksomheder i forbindelse med en tilladelse.
- 5) Det foreslås, at udnyttelsestilladelsen sammen med vandkraftanlæg m.v. kan indgå i en sikkerhedsstillelse. I den gældende vandkraftlov kan en tilladelse ikke indgå i en sikkerhedsstillelse ved projektfinansiering. Ændringen vil betyde, at en tilladelse kan sammen med vandkraftanlæg indgå som sikkerhed overfor en lånegiver i forbindelse med projektfinansiering. Formålet er, at fremme rettighedshavers muligheder for at opnå ekstern projektfinansiering.
- 6) Der skabes mulighed for at Naalakkersuisut kan meddele betingede forhåndsgodkendelser til en evt. overdragelse af en forundersøgelses eller udnyttelses tilladelse. Naalakkersuisut fastsætter, hvilke vilkår der skal opfyldes, for at overdragelsen kan ske. Formålet er, at skabe bedre muligheder for at rettighedshaver kan skaffe ekstern projektfinansiering.
- 7) Det foreslås, at virksomheder, der meddeles tilladelse til forundersøgelse og tilladelse til udnyttelse af en vandkraftressource, også kan foretage andre tilknyttede aktiviteter, f.eks. energiintensiv produktionsvirksomhed. Dette skal sikre, at vandkraftudnyttelsen og den tilknyttede industrielle aktivitet sker samlet i en virksomhed.
- 8) Det foreslås, at forlængelsen af en udnyttelsestilladelse kan meddeles som en option for rettighedshaver, hvis rettighedshaver overholder de i udnyttelsestilladelsen fastsatte vilkår herfor.
- 9) Det foreslås, at Naalakkersuisut bemyndiges til at beslutte, at vandkraftanlæg, der har en effekt på mindre end 1 megawatt, kan meddeles tilladelse efter forordning om energiforsyning, selvom anlægget optager en vandkraftressource, hvis potentiale overstiger 1 megawatt.

2.1. Gældende ret på området

Kompetencen til at meddele tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer, blandt andet til produktion af energi, var til og med 31. december 1993 reguleret i lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland.

Ved lov nr. 1074 af 22. december 1993 om ændring af lov om mineralske råstoffer for Grønland m.v. (råstofloven) med flere love (lov for Grønland om vandkraftressourcer) gennemførtes en række ændringer som følge af, at kompetencen til at meddele tilladelser til vandkraftaktiviteter og myndighedsbehandlingen heraf udgik af råstofordningen og overgik med lov for Grønland nr. 1075 af 22. december 1993 om vandkraftressourcer til Grønlands Selvstyre.

Siden 1. januar 2010 har tilladelse til forundersøgelser og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi været reguleret af Inatsisartutlov nr. 12 af 1. december 2009 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Indtil den gældende inatsisartutlov trådte i kraft, blev udnyttelsen af vandkraft reguleret af landstingsforordning nr. 14 af 6. november 1997 om energiforsyning. Bestemmelserne om vandkraftanlæg i landstingsforordning om energiforsyning gælder fortsat for mindre vandkraftressourcer, mens tilladelse til udnyttelse af større vandkraftressourcer med et potentiale over 1 megawatt, er omfattet af forslaget.

Landstingsforordning om energiforsyning fastslår i § 9, stk. 1, at opførelse af nye anlæg og væsentlige ændringer af bestående anlæg i alt væsentligt skal godkendes af Naalakkersuisut. Kravet om Naalakkersuisuts godkendelse omfatter produktionsanlæg m.v. for elektricitet og fjernvarme, herunder anlæg, der anvender vedvarende energi, og varmecentraler over 0,25 MW varmeeffekt og ledningsanlæg m.v. til transmission og distribution af elektricitet, fjernvarme og brændbare gasarter.

Naalakkersuisuts godkendelse af vandkraftanlæg omfatter en tilladelse til at udnytte pågældende vandressource med vilkår om faunapassage, fredningsmæssige forhold og forholdet til nærliggende områder.

Tilladelse til udnyttelse af mindre vandkraftressourcer til forsyning af f.eks. landbrugsbedrifter, fåreholdersteder eller bygder vil også fremover skulle myndighedsbehandles i henhold til landstingsforordning om energiforsyning.

2.2. Tidligere meddelte tilladelser

Der er hidtil givet 5 tilladelser til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi.

Det drejer sig om Nuuk (Buksefjorden): Værket er på oprindeligt 30 MW, der i 2008 blev udvidet til 45 MW. Tilladelsen er i sin tid meddelt i henhold til lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland. Værket blev taget i brug i 1993.

De følgende tilladelser er givet i henhold til landstingsforordning om energiforsyning:

- Tasiilaq. Værket er på 1,2 MW og blev ibrugtaget i 2005.
- Qaqortoq-Narsaq (Qorlortorsuaq). Værket er på 7,2 MW og blev ibrugtaget i 2009.
- Sisimiut. Værket er på 16,8 MW og blev ibrugtaget i 2010.
- Ilulissat. Værket er på 22 MW og blev ibrugtaget i 2013.

2.3. One door princippet

Lovforslaget viderefører princippet om én myndighedsadgang. Hensigten med en one door myndighedsadgang er at sikre ansøgere en hurtig, smidig og koordineret sagsbehandling. One door princippet indebærer, at ansøgere kun skal henvende sig til én myndighed, som herefter koordinerer den samlede myndighedsbehandling af de ønskede aktiviteter.

Efter den koordinerende forvaltningsmyndighed har modtaget en ansøgning, skal myndigheden sørge for, at alle andre relevante myndigheder under Grønlands Selvstyre får sagen til behandling efter de regelsæt, som er gældende for de pågældende forvaltningsområder. Afgørelserne, som de øvrige relevante myndigheder træffer, meddeles til den koordinerende forvaltningsmyndighed til videre foranstaltning. Ansøgere af tilladelser eller godkendelser efter dette lovforslag får herefter et samlet svar fra den koordinerende forvaltningsmyndighed.

Ansøgninger om forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer vil f.eks. kræve arealtildeling samt miljømæssige godkendelser. Den koordinerende forvaltningsmyndighed vil i dette tilfælde skulle sørge for, at de ansvarlige myndigheder i henseende til tildeling af arealer samt miljømæssige krav modtager, behandler og træffer afgørelser.

Lovforslaget styrker Naalakkersuisuts muligheder for udstedelse af helhedsbaserede tilladelser: En tilladelse kan dermed indeholde krav vedr. tekniske, økonomiske, miljø og naturmæssige vilkår, der dermed kan behandles og meddeles som en samlet tilladelse af Naalakkersuisut.

Fra one door princippet i denne lovgivnings forstand undtages ansøgninger om forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi i forbindelse med udnyttelse af mineralske råstoffer. Baggrunden herfor er, at lov om mineralske råstoffer i Grønland (råstofloven) opererer med et lignende one door princip. Råstofloven foreskriver, at myndighedsbehandling på råstofområdet foretages som en samlet, integreret myndighedsbehandling, hvor især miljømæssige, tekniske, sikkerhedsmæssige og ressourcemæssige hensyn indgår i en helhed. Da de stillede krav ikke nødvendigvis er ens for så vidt angår udnyttelse af vandkraftressourcer og udnyttelse af mineralske råstoffer, fastslår lovforslaget, at ansøgninger til selve vandkraftressourcen behandles efter denne inatsisartutlov, mens den resterende myndighedsbehandling skal ske efter råstofloven.

2.4 Ejerskabsforhold og krav til selskabet

I lovforslaget (§ 8) præciseres en række krav i forhold til ansøgerselskabets selskabsform og hvilke faglige og tekniske kompetencer, det skal være i besiddelse af.

I den gældende vandkraftlov må selskabet, der har en udnyttelsestilladelse, ikke foretage andre erhvervsaktiviteter end dem tilknyttet vandkraftudnyttelsen. Dette udgangspunkt videreføres i lovforslaget (§ 10), men der skabes som noget nyt mulighed for at Naalakkersuisut kan give tilladelse til, at rettighedshaverselskabet også kan foretage tilknyttede aktiviteter, som f.eks. energiintensiv industri.

Bestemmelsen medfører, at storskalaprojekter, som omhandler et vandkraftprojekt og en tilknyttet industriel produktion, kan myndighedsbehandles under et.

Forslaget viderefører i øvrigt den gældende retstilstand på området. Tilladelse til udnyttelse vil kunne gives til alle former for ejerskabsmodeller i aktie- eller anpartsselskabsform eller lignende selskabsform samt nettostyrede virksomheder. Tilladelse vil ikke kunne tildeles interessentskaber eller kommanditselskaber.

Formålet med afgrænsningen af selskabsformer og hjemsted er begrundet i, at selskabsskat og indkomstskat skal betales i Grønland.

Loven omfatter også den situation, hvor Selvstyret eller et af Selvstyret helt eller delvis ejet selskab er ejer eller medejer af det selskab, der søger tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse. Endvidere er det en forudsætning, at selskaberne skal have hjemsted i Grønland. Selskaber der har en forundersøgelsestilladelse, skal dog ikke have hjemsted i Grønland. Formålet med dette er at fremme, at der foretages forundersøgelser af vandkraftpotentialer.

2.5. Økonomiske vilkår

Lovforslaget viderefører den nuværende lovs regler vedr. de økonomiske vilkår for tilladelserne. Dog benyttes begreberne ”vederlag” fremfor den nuværende lovs ”royalty”. Dette er en mere korrekt betegnelse, da der er tale om en betaling for en ydelse - i form af retten til at udnytte en vandkraftsressource.

Det er vigtigt, at ansøgere til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi kender vilkårene for betaling af vederlag til myndighederne allerede inden arbejdets begyndelse. Derfor er der, på samme vis som i råstofloven, fastsat en bemyndigelse til, at Naalakkersuisut i tilladelsen til forundersøgelse og udnyttelse kan fastsætte, i hvilket omfang rettighedshaveren skal betale vederlag til myndighederne. Lovforslaget præciserer, at disse krav kan fastsættes i modeltilladelser.

I tilfælde af, at der fastsættes vilkår om betaling af vederlag, skal dette være angivet i den konkrete tilladelse, således at virksomheden kender vilkårene på forhånd.

2.6 Tidsmæssige vilkår

Tidsperioden for en tilladelse til udnyttelse foreslås forlænget således at en tilladelse kan gives i op til 60 år i stedet for den nuværende lovs tilladelsesperiode på op til 40 år. Den konkrete periode skal fortsat for hver enkelt tilladelse fastsættes, så den modsvarer ansøgers dokumenterede behov i tidsmæssig henseende.

En udnyttelsestilladelse kan som i dag yderligere forlænges med 20 år. Den maksimale tidsvarighed af udnyttelsestilladelse kan således blive 80 år.

Lovforslaget gør det desuden muligt for Naalakkersuisut, at meddele forlængelsen af udnyttelsestilladelsen, som en option for rettighedshaveren i udnyttelsestilladelsen. Baggrunden for denne nydannelse er det tidligere Naalakkersuisuts beslutningsforslag, som blev vedtaget på efterårssamlingen 2012 som pkt. 113. Forslaget bemyndiger Naalakkersuisut til at fortsætte drøftelser med Alcoa Inc. vedrørende et muligt vandkraftbaseret aluminiumsprojekt. Af beslutningsforslaget fremgår, at investor har udtrykt bekymring for den nuværende regulering af mulighederne for en forlængelse af koncessionen. Investor har i den forbindelse udtrykt ønske om, at der kan gives en option til rettighedshaveren på en forlængelse.

I den gældende lov har Naalakkersuisut ensidigt mulighed for at beslutte, hvorvidt der skal meddeles en forlængelse af udnyttelsestilladelsen, hvilket giver en stor usikkerhed for rettighedshaver.

Baggrunden for den foreslåede forlængelse af tidslængden af udnyttelsestilladelser fra 40 til 60 år er, at der skønnes at være et behov for at give rettighedshavere bedre muligheder for at forrente investeringen. Dette hænger også sammen med de forholdsvist høje omkostninger for anlægsprojekter i Grønland. Formålet er således at sikre, at Grønland har konkurrencedygtige vilkår for at foretage investeringer i udnyttelse af vedvarende energipotentialer.

En forlængelse af varigheden betyder imidlertid også, at vilkårene for tilladelserne ikke kan ændres af Naalakkersuisut i tilladelsesperioden. Ressourcen og Selvstyrets handlemuligheder bindes således langt ud i tid.

Den konkrete tidslængde af en tilladelse fastsættes dog baseret på en konkret vurdering af projektøkonomien, risikoen ved projektet, tilbagebetalingstid m.v. Ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt anbefales det ikke, at der meddeles tilladelse udover den periode, der er nødvendig for at sikre investorerne tilbagebetaling og forretning af den investerede kapital.

Til sammenligning er der i Norge eksempelvis tidligere meddelt tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer på op til 99 år. I dag gives der i Norge ikke længere tilladelse til private selskaber, men kun til offentlige selskaber i en periode på maksimalt 60 år.

I Island er der tidligere meddelt tidsubegrænsede tilladelser, men i dag meddeles tilladelser normalt for maksimalt 65 år.

Den generelle tendens synes dog at gå i retning af, at tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer meddeles for en kortere periode. Den øgede efterspørgsel efter forureningsfrie energiressourcer sammenholdt med de stigende priser på traditionelt produceret energi tilsiger en øget efterspørgsel efter vandkraftressourcer og dermed en kortere tilbagebetalingsperiode. De forholdsvis høje opførelsesomkostninger, den begrænsede infrastruktur og afsætningsgrundlag i Grønland, gør det imidlertid nødvendigt med en mulighed for at meddele længerevarende udnyttelsestilladelser.

2.7 Eksterne investeringer og kommerciel udnyttelse af vandkraftressourcer

Nærværende lovforslag indebærer ikke væsentlige ændringer i forhold til eksterne investeringer og kommerciel udnyttelse af vandkraft. Forslaget skaber en klar lovhjemmel til at udstede modeltilladelser for forundersøgelser og udnyttelse. Adgangen til dette, fremgår ikke klart af den gældende vandkraftlov. Muligheden for modeltilladelser giver Selvstyret mulighed for at udarbejde standardvilkår, således at potentielle ansøgere kan gøre sig bekendt med vilkårene.

Forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi kræver betydelige investeringer. Skal der kunne tiltrækkes eksterne investorer, er det afgørende, at tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse er præget af den fornødne grad af forudsigelighed og uforanderlighed i tilladelsens løbetid.

Udgangspunktet er, at der som hovedregel meddeles samtidig tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse, således at indehaver af tilladelse til forundersøgelse har sikkerhed for at blive meddelt tilladelse til udnyttelse, såfremt forundersøgelserne viser, at der er grundlag for en kommerciel udnyttelse af en vandkraftressource.

Det anses for afgørende for at tiltrække internationale investorer, at de på forhånd er sikret en ret til udnyttelse af vandkraftressourcen og kender de centrale økonomiske vilkår for tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcen, hvis de har opnået tilladelse til forundersøgelser.

Naalakkersuisut forventer at udarbejde modeltilladelser til forundersøgelser og udnyttelse af vandkraftressourcer. Disse modeltilladelser kendes også fra råstofområdet, f.eks. ”Tilladelse med eneret til efterforskning og udnyttelse af kulbrinter” og ”Standardvilkår for efterforskningstilladelser vedrørende mineralske råstoffer (excl. kulbrinter) i Grønland”.

Som led i udformning af den endelige tilladelse til udnyttelse vil der tillige kunne ske en nærmere afgrænsning af det geografiske område, som udnyttelsestilladelsen knyttes til.

Det konkrete vandkraftanlæg kan, indenfor rammerne af nærværende lovforslag og den meddelte tilladelse, under ét gøres til genstand for omsætning. Overdragelse af tilladelser skal godkendes af Naalakkersuisut. Som noget nyt foreslås det, at tilladelser kan indgå i en belåning/pantsætning af vandkraftprojektet. Pantsætning må forventes at være nødvendig for, at rettighedshaverne kan fremskaffe den nødvendige finansiering.

2.8 Hjemfaldsret

Forslaget indeholder ingen ændringer i forhold til gældende regler om hjemfaldsret.

Det fysiske og tekniske anlæg, der vil skulle etableres med henblik på udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, vil typisk have en teknisk levetid, der overstiger løbetiden af den meddelte tilladelse til udnyttelse.

Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om, at vandkraftanlægget ved udløb af perioden for tilladelsen til udnyttelse skal tilfalde Grønlands Selvstyre med fuld ejendomsret og uden vederlag.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes ikke at få væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget præciserer indholdet af en række bestemmelser, og der er fortsat tale om en rammelov for vandkraftudnyttelse, der udmøntes i modeltilladelser og bestemmelser.

Forslaget giver mulighed for, at en udnyttelsestilladelse maksimalt kan vare i op til 80 år i stedet for de nuværende 60 år, hvilket kan give en rettighedshaver bedre mulighed for at forrente sin investering.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget giver mulighed for, at der kan fastsættes vilkår om, at rettighedshaver skal undersøge en række forhold såsom samfundsmæssig bæredygtighed og miljøforhold. Undersøgelserne har til hensigt at sikre et godt oplysningsgrundlag for Naalakkersuisut. Desuden skabes der mulighed for at meddele samlede tilladelser, der også omfatter vilkår om miljøbeskyttelse.

Det er vurderingen, at forslaget dermed kan styrke beslutningsgrundlaget og dermed kan medføre positive konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

Ved beslutning om tilladelser til projekter omfattet af inatsisartutloven indgår miljømæssige vurderinger som en del af afgørelsesgrundlaget.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at få konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Det er vurderingen, at forslagene ikke medfører andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer

Lovforslaget har i perioden fra d. 16. december til d.17. januar 2014 været i høring hos følgende høringsparter:

Alle Departementer, Råstofstyrelsen, GA, Grønlands Arbejdsgiverforening, NUSUKA, SIK, KANUKOA, Nukissiorfiit og Asiaq, Grønlands forundersøgelser.

Departementet har ved udløb af høringsfristen modtaget 10 hørings svar, Heraf havde følgende organisationer indholdsmæssige bemærkninger til høringsudkastet.

Kommuneqarfik Sermersooq (KS), Qaqqata Kommunua (QK), Asiaq, Grønlands forundersøgelser, Grønlands arbejdsgiver forening (GA), ICC Grønland – Inuit Circumpolar Council (ICC), Departementet for Sundhed og Infrastruktur

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner gennemgås og kommenteres nedenfor. Indledningsvist behandles kommentarer til nogle gennemgående emner og dernæst behandles de specifikke kommentarer fra de enkelte høringsparter. Departementets kommentering fremgår i kursiv.

I forbindelse med den 2. lovtekniske gennemgang er der blevet rejst praktiske og juridiske spørgsmål ved lovforslagets § 12 – vedr. meddelelse af skattefritagelse mod mindst ligeså byrdefuldt vederlag. Lovforslagets daværende § 12 er derfor udgået fra lovforslaget i forhold til høringsudgaven af lovforslaget.

Til § 4, stk. 2 og § 11, stk. 2 (Vandkraft som udnyttelsesforanstaltning til et råstofprojekt)

GA bemærker at der kan opstå usikkerhed omkring myndighedskompetencerne når der er tale om tilladelser til vandkraftudnyttelse i forbindelse med råstofprojekter. GA foreslår derfor en tydeliggørelse af lovteksten i lovens § 4, stk. 2 i sammenhæng med § 11, stk. 2, og tilhørende bemærkninger.

KS finder det er uklart, hvorfor vandkraftprojekter til råstofprojekter ikke reguleres efter vandkraftloven. KS mener, at det vil give større gennemsigtighed og muligvis større indtjening for samfundet, hvis vandkrafttilladelser til råstofprojekter blev reguleret af samme

lov. KS fremhæver desuden, at udnyttelse af vandkraft i forbindelse med råstofudvinding skal tillægges høj opmærksomhed.

Kommentarerne er ikke indarbejdet. Kompetencefordelingen mellem råstofmyndighederne og energimyndighederne er, at energimyndighederne meddeler tilladelsen til vandkraftressourcen. Energimyndigheden påser således om der er andre rettighedshavere eller samfundsinteresser i forhold til det konkrete vandkraftpotentiale. Såfremt der kan gives tilladelse til vandkraftpotentialet, varetager råstofmyndighederne al andet myndighedsarbejde, herunder meddelelse af forundersøgelser- og udnyttelsestilladelse og vilkårsfastsættelse. Dette sikre, at one-door princippet bibeholdes i forhold til råstofprojekter.

Til § 7 og § 12 (tidsvarigheden af udnyttelsestilladelser)

GA er kritiske overfor den foreslåede forlængelse af tidsvarigheden af udnyttelsestilladelser, da det vil fastlåse samfundets forhandlingssituation. GA fremhæver at omkostningerne til fossilt brændstof kan stige, væsentligt i en 80-årig periode og at så lange tilladelsesperioder vil båndlægge samfundets handlemuligheder i forhold til vandkraftpotentialer.

KS har forståelse for, at der kan være behov for længerevarende udnyttelses tilladelser end i Norge og Island på grund af de særlige forhold i Grønland.

QK er glad, at Naalakkersuisuts nuværende lovforslag imødekommer ønsket om forlængelse af udnyttelsestilladelsen, da muligheden giver et yderligere incitamentet for Alcoa til at fortsætte forhandlingerne med Naalakkersuisut.

ICC foreslår at den oprindelige tidsvarighed af en udnyttelsestilladelse (40 år) bevares, men at der i stedet skabes mulighed for, at der kan meddeles to forlængelser på 20 år, således at den samlede tidsvarighed derved bliver 80 år.

Kommentarerne har ikke givet anledning til ændringer. Det skal indledningsvist bemærkes, at tilladelsesperioden skal fastsættes på baggrund af projektets dokumenterede behov i tidsmæssig henseende og maksimalt kan være 60 år. En option på en forlængelse på yderligere 20 år kan gives på vilkår, der fastsættes af Naalakkersuisut. Et vilkår for en forlængelse kan f.eks. være, at vederlagsbetalingen skal genforhandles.

Det skal dog samtidig anerkendes at en op til 80 års udnyttelsesperiode er lang tid. Vurderingen er imidlertid, at sådanne tilladelsesperioder kan være nødvendige for at tiltrække private investeringer i vandkraft.

ICC's bemærkning er ikke indarbejdet. Som det fremgår af Inatsisartuts beslutningsforslag EM 2012/ pkt. 113 om de fortsatte forhandlinger med Alcoa, er det af væsentlig betydning for investor, at der gives sikkerhed for en længere driftsperiode af vandkraftværket end de 40 år. ICC's forslag om en yderligere 20-årig forlængelse forventes derfor ikke at opnå målet.

Til § 10 (Vandkraft og industriaktivitet i samme selskab)

KS, GA og ICC er kritiske for muligheden for at både den industrielle aktivitet og vandkraft udnyttelsen kan ske i regi af samme selskab. KS, GA og ICC betoner, at der kan være risiko for at selskabets økonomi kan blive uigennemsigtig for myndighederne og at rettighedshavere kan forsøge at unddrage sig vederlags- og skattebetaling.

Kommentarerne har ikke givet anledning til ændringer. Naalakkersuisut er opmærksom på risikoen for, at selskaberne vil forsøge at minimere deres selskabsskat og vederlagsbetalinger. At tillade at vandkraftudnyttelsen og industriproduktionen sker i regi af samme selskab vil gøre mulighederne for at fastsætte en vederlagsbetaling baseret på projektets samlede økonomiske resultat bedre.

Efter den gældende vandkraftlov vil royaltybetalingen (vederlaget) fra f.eks. Alcoa-projektet skulle pålægges et selskab, der alene må drive virksomhed med vandkraftværket, mens indtægterne fra salget af aluminium vil ligge i et separat 'aluminiumssmelter' selskab.

Når vandkraft og industriaktiviteter samles i et selskab vil det være af kritisk betydning, at der er et tæt tilsyn med selskabets regnskaber og indtægter. Det samme tilsyn vil imidlertid også være nødvendigt, hvis aktiviteterne foregik i to selskaber med den samme ejerkreds.

Kommuneqarfik Sermersooq (KS)

KS er positive overfor intentionerne med lovforslaget om at skabe mere attraktive rammevilkår for erhvervsmæssige udnyttelse af vandkraft i Grønland.

KS opfordre til at der skal ske grundige strategiske overvejelser før der indgås eksklusive aftaler, der i fremtiden kan blokere at et vandkraftpotentiale udnyttes af andre interessenter. KS henviser her særligt til at længden af udnyttelsestilladelser, som med forslaget foreslås øget med 20 år.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget, idet bemærkningen vedrører administrationen af vandkraftloven.

Til § 11, stk. 5.

KS er positiv overfor bestemmelserne om brugen af grønlandsk arbejdskraft og virksomheder.

GA – Grønlands Arbejdsgiverforening

Til § 11

GA anbefaler, at ”kan” erstattes med ”skal” i lovforslagets § 11, dog ikke i:

- Stk. 2.
- Stk. 3, 2. sætning
- Stk. 4, og

- Stk. 5, 2. sætning

Forslaget er ikke indarbejdet. Lovforslagets § 11 indeholder bemyndigelser til at Naalakkersuisut kan fastsætte bekendtgørelser, modeltilladelser og tilladelsesvilkår for ansøgere og rettighedshavere. At erstatte "kan" med "skal" vil gøre det til en pligt for Naalakkersuisut at fastsætte bestemmelser om dette. Men ændringen vil ikke skærpe de krav eller vilkår, som bestemmelserne indeholder overfor for ansøgere/rettighedshavere.

Til § 12 [høringsudgaven af lovforslaget]

GA vurderer i forlængelse heraf, at det kan være u hensigtsmæssigt, at lovteksten indeholder bestemmelser, der fastlægger en maksimalbetaling til det offentlige svarende til den til enhver tid gældende selskabsskat i landet.

GA mener desuden, at der i stedet bør være en fleksibilitet i den enkelte ansøgningsbehandling, hvor der i den konkrete tilladelse tages stilling til niveauet for den samlede størrelse af betaling.

Som beskrevet tidligere er § 12 i høringsversionen af lovforslaget udgået.

Asiaq, Grønlands Forundersøgelser

Til § 6

Asiaq foreslår, at forslaget § 6 om rettighedshavers afrapportering bør gøres mere konkret. Her bør anføres en fast tidsperiode. Asiaq foreslår, at der stilles krav om afrapportering hvert halve år. Asiaq foreslår endvidere at det præciseres at data sendes direkte til "Naalakkersuisut ved Asiaq".

Bemærkningerne er delvist indarbejdet. Det er væsentligt at frekvensen af afrapporteringer fastsættes konkret efter behovet i forhold til det enkelte projekt. Det er nu præciseret i bemærkningerne, at der med regelmæssig afrapporteringer tages udgangspunkt i afrapporteringer hvert halve år.

Asiaq mener, at pligten til at afrapportere data tillige bør omfatte driftsfasen, hvis man skal sikre at selvstyret har alle data vedrørende sine vandkraftressourcer. Asiaq fremhæver desuden at driftsdata og informationer om vandressourcen vil være væsentlig, hvis et vandkraftværket overtages af selvstyret efter udløb af tilladelsen.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer. Forslagets § 6 om afrapporteringer omfatter både forundersøgelses- og udnyttelsestilladelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Det foreslås, at formålsbestemmelsen i loven udvides: Ordene ”forundersøgelse” og ”samt andre dermed forbundne aktiviteter” er nye. Tilføjelserne er foreslået for at klargøre, at vandkraftressourcelovens anvendelsesområde både er forundersøgelsestilladelse og udnyttelsestilladelse, samt de aktiviteter der udføres under en tilladelse. Vandkraftloven omfatter således samtlige de aktiviteter, der af rettighedshaveren eller på dennes vegne udføres i henhold til den meddelte tilladelse, herunder også etablering af nødvendig infrastruktur samt støtteaktiviteter i forhold til den egentlige forundersøgelses- eller udnyttelsesvirksomhed.

Dette anvendelsesområde fremgik tidligere implicit af lovens øvrige bestemmelser, samt lovens bemærkninger, men det er hensigtsmæssigt at ordlyden vedrørende lovens anvendelsesområde direkte reflekterer dette, så der ikke er tvivl herom.

Formålet med vandkraftloven er kommercialisering og udnyttelse af Grønlands forureningsfrie vandkraftressourcer til produktion af energi samtidig med, at Grønlands Selvstyre fastholder og sikrer langsigtet kontrol med og rådighed over vandkraftressourcerne. Den gældende lov og forslaget fastslår, at inatsisartutloven alene regulerer udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Forslaget omfatter udnyttelse i et vandkraftværk, det vil sige et anlæg, som udnytter energien fra tyngdekraftens påvirkning på vand, der falder eller løber igennem en turbine. Andre former for vandenergiproduktion eksempelvis bølgekraft, vandmøller eller tidevandsenergi er ikke omfattet. Anden udnyttelse af vandet er ikke omfattet af forslaget. Indvinding til lokal drikkevandsforsyning eller med henblik på eksport er ikke reguleret i forslaget.

Når en indehaver af tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi har udnyttet vandets fald, og vandet derfor forlader vandkraftanlægget m.v., er vandet ikke længere omfattet af tilladelse til udnyttelse. Naalakkersuisut vil efter omstændighederne kunne meddele andre tilladelse til herefter at udnytte vandet til produktion af energi eller anden anvendelse.

Det er uden betydning for forslagets anvendelsesområde, til hvilket formål den senere producerede energi forventes anvendt. Forslaget regulerer eksempelvis tillige tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, hvor den producerede energi vil skulle anvendes af mineindustri, jf. dog forslagets § 4, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Til stk. 2

Der foreslås indsat et stk. 2. Formålet med at indsætte bestemmelsen er at klargøre formålet med inatsisartutloven. Derved sikres en klar hjemmel til at kunne udarbejde en

helhedsorienteret modeltilladelse. Dette følger praksis i opbygning af tilladelsessystemer for forvaltning af ikke-levende ressourcer i både Grønland og Danmark f.eks. inden for råstofområdet. Hermed muliggøres, at Naalakkersuisut på baggrund af input fra relevante ressortmyndigheder kan meddele helhedsorienterede tilladelser, der kan omhandle hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed.

Visse af disse forhold vil være reguleret af allerede gældende lovgivning i Grønland, f.eks. miljølovgivningen og bekendtgørelsen om VVM-undersøgelser.

Bestemmelsen indebærer ikke nogen ændring i lovens one door princip, hvorefter den koordinerende forvaltningsmyndighed koordinerer den samlede myndighedsbehandling under Grønlands Selvstyre. De respektive ressortansvarlige myndigheder under Grønlands Selvstyre behandler sager i henhold til gældende lovgivning inden for egne ressortområder. En indstilling vedrørende meddelelse af en tilladelse med eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af elektricitet med dertil knyttede tilladelsesvilkår, der berører flere forskellige ressortområder, fremlægges samlet for Naalakkersuisut. Naalakkersuisut kan hermed træffe helhedsorienterede afgørelser.

Der henvises i øvrigt til forslaget § 17, stk. 3 – hvorefter Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og vilkår om forhold, der ikke i øvrigt er reguleret i anden lovgivning. Formanden for Naalakkersuisut kan træffe beslutning om en ressortfordeling med en koordinerende forvaltningsmyndighed på særlige sagsområder eller i forbindelse med storskalaprojekter.

Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i lovens kompetenceafgrænsning i forhold til ansøgninger om forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi i forbindelse med udnyttelse af mineralske råstoffer.

Til § 2

Til stk. 1

Bestemmelsen er uændret. Stk. 1 fastsætter en grænse for størrelsen af de vandkraftressourcer, der er omfattet af lovforslaget. Den nedre grænse er fastsat til 1 megawatt (MW) svarende til en teoretisk produktion på cirka 8.760 megawatttimer pr. år (MWh/år). Undtaget fra lovforslaget er dermed mindre vandkraftressourcer uden strategisk betydning for Grønlands Selvstyres overordnede energi-, erhvervs- og miljøpolitik.

Det foreslås, at afgrænsningen beror på en vurdering af vandkraftsressourcens skønnede kapacitet/effekt. En vandkraftsresources potentiale er baseret på vandreservoirets størrelse, højde over vandlinjen m.v. Det er Naalakkersuisut, der foretager vurderingen på grundlag af de til rådighed værende oplysninger om vandkraftsressourcen.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen giver mulighed for at behandle en ansøgning om etablering af et mindre vandkraftanlæg med en produktionskapacitet på op til 1 MW (megawatt) efter bestemmelserne i Landstingsforordning om energiforsyning. Dette gælder selvom vandkraftressourcens potentiale har en skønnet kapacitet som overstiger eller er lig 1 MW.

Disse mindre vandkraftværker er typisk i en størrelse som kan forsyne en mindre bygd, institution eller et fåreholdersted.

Til § 3

Til stk. 1.

Bestemmelsen er identisk med den gældende § 3. Vandkraftressourcerne tilhører Grønlands Selvstyre. Efter forslaget har Grønlands Selvstyre dermed eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi efter forslaget til inatsisartutlov og dermed også eneret til at give andre tilladelse hertil.

Eneretten omfatter alene forundersøgelser eller udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Forslaget regulerer f.eks. ikke adgangen til at udføre videnskabelige og praktiske undersøgelser af generel og kortlægningsmæssig karakter vedrørende hydrologiske og glaciologiske forhold.

Grønlands Selvstyre foretager forundersøgelser i regi af Asiaq, Grønlands forundersøgelser, der opsætter og driver en række hydrologiske målestationer, samt foretager andre konkrete undersøgelser af vandkraftpotentialer m.v.

Nukissiorfiit foretager også forundersøgelse og udnyttelse af vandkraft på selvstyrets vegne. Nukissiorfiit foretager både forundersøgelser, såsom indhentning af data fra målestationer, tekniske og geologiske undersøgelser med det formål at opføre vandkraftværker og transmissionslinjer. Nukissiorfiit forestår desuden etableringen og driften af vandkraftværker på Selvstyrets vegne. At undersøge og anvende vandkraft er en almindelig del af forsyningsstrategien for Nukissiorfiit, og dette sker med henblik på at sikre at forsyningen sker på den mest økonomiske og klimavenlige måde og med henblik at tilpasse energiproduktionen til forbrugsudviklingen.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslagets § 4 og skal sikre, at ingen kan foretage forundersøgelser eller udnytte vandkraftressourcer til produktion af energi uden tilladelse fra Naalakkersuisut.

Til § 4

§ 4 stk. 1, 3 og 4 er ændret.

Til stk. 1

Naalakkersuisut bemyndiges til inden for rammerne af lovforslaget at meddele tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Stk. 1. er omformuleret. Hensigten med bestemmelsen er en præcisering af, at Naalakkersuisut kan meddele tilladelser på nærmere fastsatte vilkår.

Den anden hensigt med affatningen er at klargøre, at tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi som udgangspunkt meddeles samtidigt, men kan også meddeles særskilt.

Til stk. 2

Råstofloven foreskriver, at myndighedsbehandling på råstofområdet foretages som en samlet, integreret myndighedsbehandling, hvor især miljømæssige, tekniske, sikkerhedsmæssige og ressourcemæssige hensyn indgår i en helhed. Det præciseres i bestemmelsen, at den godkendelse, der hviler på den i råstofloven omtalte samlede integrerede myndighedsbehandling, ikke træder i stedet for tilladelser efter bestemmelsen i § 4 stk. 1. Således skal tilladelsen til selve vandkraftressourcen behandles efter denne inatsisartutlov, mens den resterende myndighedsbehandling skal ske efter råstofloven.

Forundersøgelser- og udnyttelsesaktiviteter omfatter samtlige aktiviteter, der udføres i henhold til en meddelt tilladelse efter råstofloven og herunder også etablering af nødvendig infrastruktur samt støtteaktiviteter i forhold til den egentlige forundersøgelser- eller udnyttelsesvirksomhed.

Vandkraftaktiviteter, der kan karakteriseres som en udnyttelsesforanstaltning, kan således ikke iværksættes, uden at myndighederne i overensstemmelse med de hensyn, der ligger bag råstofloven, har godkendt disse. Med den foreslåede bestemmelse til § 4, stk. 2, sikres det, at myndighederne i den samlede myndighedsbehandling efter råstofloven kan varetage de interesser af teknisk, miljømæssig, sikkerhedsmæssig og ressourcemæssig karakter, der ligger bag denne lov.

Behandlingen af en ansøgning om såvel forundersøgelse som udnyttelse af et vandkraftpotentiale skal ske i respekt for andre myndigheder og aktører, som har interesser, herunder rettigheder til anden forundersøgelse og udnyttelse af det område, der søges om tilladelse til, eller et opland dertil. Sagsbehandlingen skal for så vidt søge at forebygge mulige fremtidige tvister i forhold til andre aktører. Dette gælder eksempelvis situationer, hvor forskellige typer af potentialer overlapper, hvor tilhørende indretninger, såsom transmissionsledninger, infrastruktur m.v. kan påvirke udnyttelsen af et område, eller andre situationer, hvor to aktørers interesser kan komme i konflikt med hinanden.

Til stk. 3

I stk. 3 bestemmes, at aktiviteter i forbindelse med forundersøgelse og udnyttelse skal ske i overensstemmelse med inatsisartutloven og de bestemmelser, som Naalakkersuisut fastsætter i medfør af § 11. Anden lovgivning, herunder miljølovgivning, regler om arealtildeling etc., skal ligeledes overholdes.

Med tilføjelse af ”bestemmelser” i ordlyden af stk. 3 klargøres, at vandkrafttilladelsesvirksomhed skal efterleve såvel lovens bestemmelser, bestemmelser fastsat i eventuelle bekendtgørelser, og vilkår fastsat i tilladelser.

Til stk. 4

Forslaget præciserer formuleringen af bestemmelsen således at der ikke er tvivl om, at Naalakkersuisut kan meddele samtidige tilladelser, såfremt enkelte ansøgere kun forventer at udnytte en del af vandkraftressources vandkraftpotentiale.

En tilladelse gives normalt som eneret, jf. § 7, stk. 1, men det kan ikke på forhånd udelukkes, at en vandkraftressource kan have en sådan tilstrømning og et omfang, at der kan være grundlag for at meddele flere tilladelser til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcen. Det er derfor i stk. 4 bestemt, at tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse ikke udelukker, at Naalakkersuisut samtidig kan give andre tilladelse vedr. den pågældende ressource, hvis den enkelte ansøger ikke forventer at kunne udnytte hele ressourcen. En sådan situation vil være undtagelsen og normalt kun foreligge i forhold til den landsdækkede energiforsyningspolitik. Tilladelse til udnyttelse til andre skal ske under hensyn til de, der har fået tilladelse på et tidligere tidspunkt. Samtidige tilladelser vil medføre behov for, at tilladelserne samordnes, ligesom det vil kunne forudsætte en nærmere aftale om samarbejdet mellem indehaverne i såvel anlægs- som driftsfasen.

Til § 5

§ 5 stk. 2, 3 og 4 er ændret.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at tilladelse til at foretage forundersøgelser vedrører en afgrænset og veldefineret vandkraftressource. Landområdet vil omfatte det såkaldte vandopland, der ved afvanding bidrager til at skabe vandkraftressourcen. Landområde anvendes i modsætning til havområde og omfatter tillige søer og indlandsisen.

Forundersøgelser omfatter indledende, rekognoscerende undersøgelser og derefter undersøgelser af vandkraftressourcens størrelse og muligheder. Hensigten med sådanne undersøgelser er at vurdere den reelle størrelse på vandkraftressourcen og de tekniske forhold

vedrørende opførelse af et vandkraftanlæg. Resultaterne giver grundlag for at vurdere de samlede anlægsomkostninger i forbindelse med udnyttelse af vandkraftressourcen.

Vilkår for en tilladelse til udnyttelse vil følge af de på tidspunktet for meddelelse af tilladelsen til forundersøgelse og udnyttelse gældende regler og standardvilkår. Konkrete forhold omkring en vandkraftressource kan begrunde, at der efter forhandling fastsættes særlige vilkår.

Til stk. 2

Ordlyden af stk. 2 er præciseret for at sikre, at der ikke opstår tvivl om tilladelsen til at foretage forundersøgelsen og eneretten også i tidsmæssig henseende følges ad.

Stk. 2 fastlægger, at tilladelser til forundersøgelser kan gives som en eneret i op til 3 år. Hvis tilladelsesperioden ønskes forlænget, skal rettighedshaver ansøge herom, og Naalakkersuisut kan vælge at meddele en forlængelse. Det foreslås, at forundersøgelsestilladelser kun kan forlænges med op til yderligere 3 år, således at tilladelsen maksimalt kan have en tidsmæssig varighed på 6 år. Dette er foreslået for at undgå, at rettighedshavere kan spekulere i at besidde enerettigheder, som de ikke agter at benytte til at ansøge om forlængelse med henblik på udnyttelse. Hermed har rettighedshavere incitament til at gennemføre deres påtænkte forundersøgelsesaktiviteter.

Der kan gives ny tilladelse, hvis der er behov for længerevarende undersøgelser af vandkraftressourcen, herunder evt. inddragelse af et større vandområde.

Fastsættelse af perioden for en tilladelse til forundersøgelse beror på en konkret vurdering. Ved fastsættelse af perioden vil der blandt andet skulle tages hensyn til behovet for undersøgelsesdata til brug for det offentliges planlægningsvirksomhed såvel som hensynet til placering af andre erhvervsaktiviteter. Er der konkrete tiltag til offentlig planlægningsvirksomhed eller planer om placering af anden erhvervsvirksomhed indenfor et landområde med en mulig vandkraftressource, taler dette for en kort periode.

Naalakkersuisut vil endvidere kunne lægge vægt på omfanget af eksisterende offentligt tilgængelige forundersøgelsesdata, det geografiske landområdes udstrækning og tilgængelighed og hensynet til lands- og kommuneplanlægning. Er der tale om landområder uden eksisterende relevante data for vurdering af en vandkraftressource eller et vanskeligt tilgængeligt landområde, taler det for en længere periode.

For tilladelser til forundersøgelse meddelt før denne inatsisartutlovs ikrafttræden, er den i tilladelsen gældende tidsperiode gældende, jf. § 27, stk. 2.

Til stk. 3

Stk. 3 fastslår, at den, der har fået tilladelse til forundersøgelse, også har krav på tilladelse til udnyttelse, hvis en række betingelser er opfyldt.

Bestemmelsen i den gældende stk. 3 er uklar. Den hidtidige formulering ”det i ansøgningen beskrevne projekt” refererer ifølge bemærkningerne til § 5 stk. 3, til projektet beskrevet i ansøgningen om forundersøgelsestilladelse. Det vil være vanskeligt at beskrive en vandkraftressources udnyttelse præcist, før man har foretaget forundersøgelser. Derfor er det fundet mere hensigtsmæssigt, at rettighedshaver skal godtgøre at kunne gennemføre det udnyttelsesprojekt, som er fremkommet efter forundersøgelsesaktiviteterne er foretaget. Det er endvidere hensigtsmæssigt at fastslå, at en betingelse for at have ret til at få meddelt en tilladelse til udnyttelse på grundlag af forundersøgelsestilladelsen er, at rettighedshaver har opfyldt vilkårene i forundersøgelsestilladelsen, herunder de specifikke vilkår vedrørende krav på udnyttelse. Den hidtidige formulering kunne læses som om, det kun var de specifikke vilkår for udnyttelse, rettighedshaver skulle opfylde.

Endelig foreslås det at ændre fristen for indlevering af ansøgning om udnyttelse. I den gældende § 5, stk. 4, fremgår, at rettighedshaver skal søge om udnyttelsestilladelse senest 1 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse. Det er uhensigtsmæssigt at have et hul på op til 1 år, hvor et selskab de facto har eneret, uden at være rettighedshaver til en tilladelse meddelt efter loven. Derfor foreslås det, at tidsfristen for indsendelse af ansøgning om udnyttelse ændres, således at ansøgningen skal indsendes inden forundersøgelsestilladelsens ophør. Dette betyder også, at retten til at få en udnyttelsestilladelse bortfalder, hvis ansøgningen ikke sker inden udløb af forundersøgelsestilladelsens tidsfrist.

I forlængelse af denne ændring foreslås stk. 4 i den gældende lovs § 5 ændret. Bestemmelsen i den hidtidige § 5 stk. 3, og 4, indebærer, at en rettighedshaver af en forundersøgelsestilladelse med eneret de facto har en eneretsposition til den pågældende vandkraftressource i op til et år efter udløb af forundersøgelsestilladelsen. Dette vil medføre en meget uklar juridisk situation i forhold til selskabets rettigheder og pligter i forhold til Selvstyret.

Da loven er bygget op til, at forundersøgelsestilladelse og udnyttelsestilladelse som udgangspunkt skal meddeles samtidig, skaber det et uhensigtsmæssigt juridisk vakuum, hvis der kan gå et år imellem udløb af forundersøgelsestilladelsen og igangsættelse af udnyttelsestilladelsen. Overgangen fra forundersøgelsestilladelse til udnyttelsestilladelse bliver meget vanskeligt, hvis ikke umulig, for myndighederne at styre.

Til stk. 4

Det foreslåede stk. 4 er ny og har til hensigt at præcisere, at rettighedshaveren til en forundersøgelse selv kan udpege hvilket selskab, der skal meddeles udnyttelsestilladelsen.

Rettighedshaveren skal opfylde betingelserne for at modtage en udnyttelsestilladelse, som fastsat i § 5, stk. 3, nr. 1-3. Selskabet, der udpeges til udnyttelsesselskab, skal opfylde betingelserne fastsat i inatsisartutlovens § 8.

Til § 6

Bestemmelserne i § 6 er ændret.

Til stk. 1

Bestemmelsen i den gældende § 6 stk. 1 indebærer, at rettighedshaver senest ved tilladelsens ophør skal fremsende data til Naalakkersuisut. Det er mere hensigtsmæssigt, at Naalakkersuisut regelmæssigt får adgang til data. Vandkraftloven fastslår, at det er Grønlands Selvstyre der har eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Grønlands Selvstyre kan på den baggrund vælge at meddele tilladelse med eneret til andre aktører, som hermed bliver rettighedshavere. I den forbindelse er det yderst vigtigt, at Selvstyret vedvarende har alle data vedrørende sine egne vandkraftressourcer, således at der f.eks. ikke opstår en vidensasymmetri overfor rettighedshavere, herunder private investorer.

Stk. 1 foreslås derfor ændret således, at rettighedshaveren fremover har pligt til regelmæssigt at afgive afrapporteringer og resultater fra forundersøgelsen.

Hvad der menes med regelmæssigt afrapporteringer afhænger af projektets omfang og antallet af forundersøgelsesaktiviteter. Som udgangspunkt vil afrapporteringer fra rettighedshaveren hvert halve år være tilstrækkeligt. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om frekvensen af afrapporteringer efter stk. 3.

Til stk. 2.

Stk. 2 forslås omformuleret således, at det bliver klart, at data som udgangspunkt er fortrolige indtil 3 år efter tilladelsens ophør. Naalakkersuisut må i denne periode ikke videregive forundersøgelsesdata til tredjeparter.

Rettighedshaveren har dermed fortsat mulighed for i en 3-årig periode at sælge sine forundersøgelser. Det er Naalakkersuisuts forventning, at der på denne måde kan skabes et større incitament for forundersøgelse af vandkraftressourcer, uden at den konkrete vandkraftressource nødvendigvis lige står for at skulle udnyttes. Derved skabes en kortlægning af de grønlandske vandkraftressourcer til gavn for samfundet.

Det er fundet nødvendigt, at der er udsigt til en økonomisk gevinst for disse selskaber, som måske alligevel ikke ønsker at udnytte den pågældende vandkraftressource, eller som lever af at lave forundersøgelser for senere at sælge resultaterne videre til selskaber, der er interesseret i at udnytte den konkrete vandkraftressource.

Bestemmelsen indebærer, at Naalakkersuisut kan offentliggøre resultaterne fra forundersøgelsen 3 år efter forundersøgelsens udløb. Dette er begrundet i, at det vil være samfundsmæssigt ressourcepild at skulle starte forfra med at indsamle videnskabelige data, såfremt en anden ansøger ønsker at udnytte vandkraftressourcen og aktuelle rettighedshaver ikke ønsker at udnytte sin ret til at ansøge om udnyttelsestilladelse, jf. § 5, stk. 3.

Der åbnes dog også mulighed for, at Naalakkersuisut i tilladelsesvilkår eller bestemmelser kan fastsætte, at afvige dette fortrolighedskrav. Dette vil f.eks. være aktuelt i forbindelse med data og rapportering som er af almen samfundsmæssig interesse, såsom miljømæssige data og data indsamlet i forbindelse med vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed.

Til stk. 3.

Stk. 3 klargør, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser eller tilladelsesvilkår om rapportering samt om fortrolighed i forbindelse dermed. Dette kan f.eks. være aktuelt i forhold til at fastsætte nærmere bestemmelser om, i hvilket format og hvor ofte data skal indleveres.

Til § 7

§ 7 stk. 3 er ændret.

Til stk. 1.

Bestemmelsen er uændret og fastslår, at vilkår for en tilladelse til udnyttelse vil følge af de på tidspunktet for meddelelse af tilladelsen gældende bestemmelser fastsat i henhold til § 11.

Konkrete forhold omkring en vandkraftressource kan begrunde, at der efter forhandling fastsættes særlige vilkår. Med konkrete forhold tænkes der primært på forhold ved konkrete projekter, som ikke var forudset på tidspunktet, hvor bekendtgørelser og standardvilkår er udarbejdet, og som gør det nødvendigt at særlige vilkår fastsættes for projektet. Vilkår fastsat i en tilladelse er bindende for Naalakkersuisut og den, der meddeles tilladelsen.

Der skal foretages en entydig beskrivelse og afgrænsning af den vandkraftressource, der meddeles tilladelse til at udnytte. Afgrænsningen foretages konkret i forhold til den enkelte ansøgning og det enkelte projekt. Beskrivelse og afgrænsning beror blandt andet på en kortlægning af det landområde, der indgår i forsyningen af vand til bassiner og søer. Det vil typisk bero på landområdets topografiske forhold.

Til stk. 2.

Stk. 2 er uændret og fastlægger, at tilladelsen tillige kan afgrænses i henseende til den mængde energi, der kan eller skal produceres eller den mængde vand, der kan eller skal anvendes. Tilladelse kan afgrænses ved kombinationer heraf.

Afgrænsning af en tilladelse til udnyttelse ved anvendelse af energi- eller vandmængde giver mulighed for at påvirke indehaver af tilladelse til udnyttelse til optimering af driften af vandkraftanlægget og den tilhørende aktivitet, der vil skulle aftage den producerede energi.

Afgrænsning af en tilladelse til udnyttelse ved vilkår om et maksimalt vandudtag kan f.eks. anvendes, hvor der er mulighed for etablering af mere end et vandkraftanlæg på den samme vandkraftressource til forsyning af forskellige aftagere. Se bemærkning til § 4, stk. 4. Afgrænsningen kan også være begrundet i hensyn til opretholdelse af en minimums vandføring i

elve med udløb fra vandområdet. Dette kan specielt være tilfældet ved afledning af vandet til kraftværket til andet fjordsystem end oprindeligt.

Til stk. 3.

Bestemmelsen er ændret. Forslag om udvidelse af tilladelsesperioden fra 40 til 60 år.

Den hidtidige ordlyd ”tilladelse til udnyttelse kan meddeles som en eneret for op til 40 år, jf. dog § 12, stk. 2.” er uklar i forhold til, om det er tilladelsen eller eneretten der meddeles for op til 40 år. Det er også uklart, om tilladelse til udnyttelse kan meddeles uden eneret. Med forslaget klargøres det, at tilladelse til udnyttelse meddeles med eneret og tilladelsesperioden kan være op til 60 år.

Forslaget om udvidelse af den mulige tilladelsesperiode er begrundet i hensyn til at skabe hensigtsmæssige rammevilkår for potentielle investorer, herunder muligheden for at foretage langsigtede investeringer. Der er ikke herved ændret i de principper, der lægges til grund for Naalakkersuisuts afgørelse om tilladelsesperioden. Dette følger af § 7, stk. 4.

Tilladelsesperioden skal fortsat fastsættes konkret, så den modsvarer ansøgers dokumenterede behov i tidsmæssig henseende, den periode, der er nødvendig for at sikre investorerne tilbagebetaling og forrentning af den investerede kapital samt investeringens risikoprofil.

Til stk. 4.

Tilladelse til udnyttelse meddeles for en periode, der modsvarer ansøgers dokumenterede behov i tidsmæssig henseende. Ved fastsættelse af perioden kan Naalakkersuisut blandt andet lægge vægt på den tekniske og økonomiske levetid for det anlæg eller den aktivitet, der vil skulle aftage den producerede energi.

Den konkrete afgørelse om tidsvarighed fastsættes ud fra en række forskellige hensyn: Rettighedshaveren skal have mulighed for at tilbagebetale og forrente investeringen. Er vandkraftanlægget ejet af et enkelt selskab, bærer dette en markant økonomisk risiko, hvilket taler for, at der gives en længere tilladelsesperiode. Eksempelvis er den globale tendens, at der gives tilladelse på 25-30 år til selskaber, hvor de pågældende landes regeringer er medejere, og således deler de økonomiske risici.

Meddeles der tilladelse til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi beregnet for forsyning af f.eks. minevirksomhed, tages udgangspunkt i minens forventede levetid. Der vil her kunne lægges vægt på for hvilken periode, der er meddelt udnyttelsestilladelse efter lov om mineralske råstoffer i Grønland.

Til § 8

Bestemmelsens stk. 1 og stk. 2 er ændret. Den gældende lovs stk. 4 indsættes som ny § 9.

Til stk.1.

Bestemmelsen har til formål at fastlægge, hvilke krav virksomheder skal opfylde for at kunne blive meddelt tilladelse efter vandkraftloven.

Det foreslås præciseret, hvilke selskabsformer som kan meddeles en udnyttelsestilladelse. Desuden fremgår det, at et udnyttelsesselskab skal have hjemsted i Grønland. Det foreslås at bestemmelsen kun omfatter krav til selskaber, der søger om udnyttelsestilladelse.

Selskaber m.v. der foretager forundersøgelser, behøver således ikke at opfylde kravene om f.eks. at virksomheden skal have hjemsted i Grønland. Dette er for at sikre, at forundersøgelser kan foretages af en bredere kreds af selskaber.

Det er endvidere foreslået tilføjet, at virksomheden skal have fornøden sagkundskab og økonomisk baggrund. Denne tilføjelse synes hensigtsmæssig ud fra lovens overordnede formål om at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af vandkraftressourcerne. Hensigten fremgår også af bemærkningerne til den gældende lov, men her forudsættes, at Naalakkersuisut først skal fastsætte regler om disse forhold, førend der er hjemmel til at kræve at virksomheder opfylder dette. Det synes hensigtsmæssigt, at dette centrale forhold fastsættes på lovniveau.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er identisk med den gældende lovs stk. 3. Indehaveren af tilladelse til udnyttelse skal tillige have ejendoms- og dispositionsretten til anlæg, der er nødvendige for den forudsatte udnyttelse af vandkraftressourcen. Undtaget er vandkraftanlæg og dertil hørende indretninger, som er hjemfaldet til Grønlands Selvstyre før udløb af tilladelse til udnyttelse, og herefter udlejet til rettighedshaver, jf. § 13 og § 16.

Det følger af bestemmelsen i stk. 2 modsætningsvis, at betingelserne om (fremtidig) ejendoms- og dispositionsret ikke finder anvendelse på indehavere af tilladelse til forundersøgelse. Der er herved skabt mulighed for, at virksomheder, der generelt driver virksomhed med forundersøgelser, kan få tilladelse og medvirke til at skabe det fornødne datagrundlag for at tiltrække mulige interessenter i udnyttelse af vandkraftressourcer.

Til § 9.

Bestemmelsen foreslås indsat i en selvstændig paragraf.

Bestemmelsen er identisk med den gældende lovs § 8 stk. 4. Bestemmelsen præciserer, at det er en betingelse for tilladelse til både forundersøgelser og udnyttelse, at Naalakkersuisut har godkendt en plan herfor. Planen skal dokumentere, hvorledes rettighedsindehaver vil sikre at forundersøgelse og udnyttelse foregår forsvarligt og hensigtsmæssigt. Naalakkersuisut kan fastsætte de nærmere vilkår, jf. § 11 og bemærkningerne hertil.

Til § 10.

Til stk. 1.

Den foreslåede § 10 er ny. I bestemmelsen er fastsat, at virksomheder, der meddeles en tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer, som udgangspunkt kun må drive virksomhed i henhold til denne tilladelse. At drive virksomhed med vandkraft omfatter etableringen og driften af vandkraftværket og tilknyttede anlæg, såsom transformatorer, el transmissions- og distributionsanlæg.

Det omfatter dog ikke en tilknyttet industriel produktion jf. dog § 10 stk. 2.

Bestemmelsen indebærer også en præcisering i forhold til den gældende inatsisartutlov. Det foreslås med tilføjelse af ordet "alene" præciseret, at selskabet ikke må drive anden virksomhed end virksomhed efter en vandkrafttilladelse. Denne bestemmelse er indsat for at sikre et effektivt beskatningsgrundlag for virksomheden. Dette hensyn fremgår også af bemærkningerne til den hidtidige bestemmelse.

Til stk. 2.

Efter stk. 2 kan Naalakkersuisut godkende at rettighedshaveren også driver anden tilknyttet virksomhed. Dette skaber mulighed for, at en virksomhed både kan være rettighedshaver efter denne inatsisartutlov og samtidig udøve virksomhed i tilknytning hertil, f.eks. bedrive energiintensiv industri.

Bestemmelsen har sin baggrund i Inatsisartuts beslutningsforslag pkt. 113/ EM 2012.

Med bestemmelsen foreslås det desuden, at såfremt selskabets aktiviteter omfatter både vandkraftsudnyttelsen og den tilknyttede aktivitet, vil også begge aktiviteter blive omfattet af bestemmelserne i denne inatsisartutlov, samt de bestemmelser og vilkår, som fastsættes i medfør af denne lov.

At selskabets samlede virksomhed bliver omfattet vil således betyde at f.eks. bestemmelser fastsat i medfør af § 11 stk. 5, om at anvende grønlandsk arbejdskraft og virksomheder også vil finde anvendelse for den tilknyttede produktions- eller handelsaktivitet.

Til § 11.

§ 11 modsvarer den gældende lovs § 9, men er ændret på flere områder: De væsentligste ændringer er, at det præcises, at der kan udstedes modeltilladelser, som er standardtilladelser, der tilpasses det enkelte projekter (stk. 1). Endvidere skabes der som noget nyt bedre muligheder for helhedsbaserede tilladelser for vandkraftprojekter, der omfatter f.eks. i hvilket omfang, der skal anvendes grønlandsk arbejdskraft og virksomheder i projektet (stk. 5). For at yderligere styrke den helhedsbaserede tilgang, skabes der lovmæssigt muligheder for at

ansøgeren kan blive pålagt at lave undersøgelser vedr. miljømæssige, socioøkonomiske forhold og bæredygtigheden af projektet (stk. 6). Forslaget indeholder desuden en række sproglige præciseringer af lovteksten.

Til stk. 1.

Vandkraftloven er en rammelov, som regulerer de overordnede ramme for forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer. Hensigten er, at loven efterfølgende skal udmøntes af Naalakkersuisut i form af bestemmelser (bekendtgørelser) og i form modeltilladelser og konkrete vilkår for tilladelser til forundersøgelser- og udnyttelsestilladelser.

Naalakkersuisut vil i forbindelse med behandling af ansøgning om forundersøgelse eller udnyttelse skulle foretage en afvejning af en lang række hensyn; dels efter nærværende lovforslag dels efter de øvrige gældende regelgrundlag, der er af betydning for forundersøgelse eller udnyttelse.

Forslaget er præciseret således at det klart fremgår af lovteksten, at der er mulighed for at udfærdige modeltilladelser. Den hidtidige formulering af stk. 1 er snævrere formuleret, end de hensigter der fremgår af lovens forarbejder.

For at undgå, at der kan opstå usikkerhed om, hvorvidt Naalakkersuisut har tilstrækkelig hjemmel til at udarbejde modeltilladelser, standardvilkår og fastsætte specifikke vilkår i konkrete tilladelser, foreslås det, at Naalakkersuisut kan fastsætte såvel bestemmelser om (f.eks. i bekendtgørelser) og vilkår for (f.eks. i modeltilladelser eller i konkrete tilladelser) tilladelser til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. For at sikre en konsistent hjemmel er begrebet ”regler” derfor erstattet med ”bestemmelser og (tilladelses)vilkår”

Desuden er Naalakkersuisuts hjemmel til at fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår om voldgift præciseret.

Det er tilføjet, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår om overskydende produktionskapacitet og om levering af en del af produktionen til private parter og ikke kun et offentligt elnet. Dette synes hensigtsmæssigt, eftersom samfundsmæssige hensyn kan tale for at undgå monopollignende tilstande på landets vandkraftressourcer.

På flere andre områder foreslås det klart fastsat i lovteksten, at Naalakkersuisut har hjemmel til at fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår på et område. At Naalakkersuisut kan fastsætte regler om f.eks. om at rettighedshaveren skal udarbejde en plan for forundersøgelseraktiviteter, er i dag forudsat i bemærkningerne til den gældende lovs § 9. Med bestemmelsens formulering ”blandt andet” er hensigten at præcisere, at der ikke er tale om en udtømmende opstilling af de områder, hvor Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår.

Som efter den gældende lov kan Naalakkersuisut fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår om en række forhold, som f.eks.:

Indstilling af produktion:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, hvad der skal ske med vandkraftanlægget, såfremt rettighedshaver vælger at indstille produktionen af energi fra vandkraftanlægget forinden tilladelsens udløb. Der kan f.eks. fastsættes bestemmelser om, at Naalakkersuisut skal tilbydes at overtage vandkraftanlægget.

Naalakkersuisuts adgang til at fastsætte bestemmelser indebærer ikke en adgang til at foretage ændringer i vilkårene for allerede meddelte tilladelser. Fastsætter Naalakkersuisut nye bestemmelser om vilkår for tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse, vil bestemmelserne kun have virkning for fremtidige tilladelser.

Frister:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om frister. Frister kan eksempelvis være en særlig dato for levering af ansøgninger. Der kan også være tale om tidspunkter, hvortil særlige delmål skal være nået.

Udarbejdelse af rapportering:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om kravene til form og indhold af rapportering, herunder f.eks. om uddybningsgraden og hvor mange årlige rapporter, der skal udarbejdes.

Dokumentation for finansiering:

Det forventes at indgå som et væsentligt vilkår for tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse, at ansøger kan stille fornøden garanti eller sikkerhedsstillelse for gennemførelse af den forudsatte virksomhed i henhold til tilladelse, jf. § 22, stk. 2. Derfor kan Naalakkersuisut fastsætte bestemmelser om dokumentation for finansiering af forundersøgelser. Det kan f.eks. være krav til regnskaber og likvider for selskabet.

Til nr. 1.

Udformning af og udarbejdelse af anlægsprojekt inklusive transmissionsledninger m.v.:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om forpligtelse for rettighedshaver til at projektere, udføre og finansiere transmissionsledninger, etablering af forbindelse mellem vandkraftanlæg og eksternt transmissionsnet. Anvendes den af vandkraftanlægget producerede energi til industriel produktion, kan rettighedshaver dog ikke pålægges, at finansiere etableringen af forbindelsen til eksternt offentligt transmissionsnet.

Der kan fastsættes vilkår om, at vandkraftanlæg projekteres og opføres i overensstemmelse med bedst mulige teknologi samt anvendelse af materialer, der er godkendt af EU.

Overskydende produktionskapacitet og levering til det offentlige net:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om forpligtelse til at projektere, udføre og finansiere overskydende produktionskapacitet, og at rettighedshaver er forpligtet til at levere energi til det offentlige eller et selskab. Udformningen af en konkret tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse vil blandt andet være betinget af nærliggende bysamfund og mulighederne for samordning med bestående energiforsyning. Anvendes den producerede energi til industriel produktion, og pålægger Naalakkersuisut rettighedshaver at levere energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab, må omfanget af den leverede energi ikke overstige, hvad der er nødvendigt til det offentlige forbrug. Hensigten er, at andelen fastsættes ved et konkret sagligt skøn om, hvad der er nødvendigt. Begrænsningen er fastsat, da salg af energi til det offentlige forårsager et potentielt produktionstab for den tilknyttede industrielle produktion, og dermed kan udgøre en væsentlig byrde for rettighedshaver.

I den udstrækning Naalakkersuisut pålægger rettighedshaver en leveringsforpligtelse til det offentlige, skal Naalakkersuisut bære omkostningerne for den mest økonomiske og teknisk hensigtsmæssige tilslutning til det offentlige net.

Naalakkersuisut skal allerede ved meddelelse af tilladelse til forundersøgelse påpege, hvis Naalakkersuisut overvejer at pålægge rettighedshaver denne forsyningsforpligtelse. Er dette tilfældet, skal forsyningsforpligtelsen fra start indgå i forhandlingerne om tilladelse til udnyttelse.

Takster og levering af energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab:

Anvendes den producerede energi til industriel produktion, kan der fastsættes vilkår om, at prissætningen på energien såvel som import til produktionen skal ske efter armslængdeprincipper. Der kan endvidere fastsættes vilkår om, at aftaler om vederlag for økonomisk, teknisk og anden bistand er betinget af Naalakkersuisuts godkendelse.

Anvendes den producerede energi til industriel produktion og pålægger Naalakkersuisut rettighedshaver at levere energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab, kan Naalakkersuisut fastsætte vilkår om, at prisen på afsat el beregnes med udgangspunkt i produktionsomkostninger samt en rimelig fortjeneste til rettighedshaver. Prisstrukturen er valgt, da den afbalancerer offentlighedens interesse i at kunne aftage den producerede energi til en rimelig pris med den industrielle elproducents interesse i samme energi.

Til nr. 2.

Forum for tvistløsning:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, at en tvist mellem Naalakkersuisut og rettighedshaveren om hvorvidt et i tilladelsen fastsat vilkår er opfyldt, skal indbringes for en voldgiftsret, hvis afgørelse er endelig. Retningslinjer for voldgiftsrettens virksomhed, lovvalg og sammensætning kan også fastsættes som regler.

Vilkår om voldgift skal fremgå af modeltilladelsen, samt af den konkrete udnyttelsestilladelse for projektet. En rettighedshaver kan dermed gøre sig bekendt med vilkår om voldgift på et tidligt tidspunkt.

Til nr. 3.

Udformning af forundersøgelsesprojekt:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om krav til udformningen af forundersøgelsesprojekter. Der kan eksempelvis være tale om, at særlige metoder til forundersøgelsen skal anvendes.

Tidsplan:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om vilkår for udarbejdelse og godkendelse af tidsplan for igangsætning og gennemførelse af forundersøgelserne og anlægsprojektet.

Til nr. 4.

Dokumentation for organisatorisk og teknisk kapacitet:

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om dokumentation for, at virksomheden organisatorisk og teknisk er i stand til at løfte den pågældende opgave. Der kan eksempelvis fastsættes krav om, at den organisatoriske og tekniske kapacitet skal dokumenteres på følgende måde:

- a) referencer for tidligere arbejder
- b) oplysning om tekniske rådgivere
- c) oplysning om kvalitetssikringssystemer
- d) oplysning om kontrolordninger
- e) oplysning om nøglemedarbejderes faglige kvalifikationer
- f) oplysning om miljøstyringssystemer
- g) oplysning om mandskabsressourcer
- h) oplysning om eventuelle underentreprenører.

Til nr. 5.

Krav om meddelelser og garantier til Naalakkersuisut:

Der kan fastsættes bestemmelser om krav om meddelelse til Naalakkersuisut om særlige forhold. Dette kan f.eks. være pligt til at meddele nedbrud af anlæg, ændringer i rettighedsselskabets organisation eller ejerkreds, samt andre væsentlige forhold, hvor der er behov for en meddelelsespligt.

Der kan endvidere fastsættes vilkår om særlige garantier, som virksomheden bør give. Dette kan f.eks. være garantier i forbindelse med en tilladelse overdrages til en ny virksomhed.

Til nr. 6.

Fjernelse af anlæg, reetablering af fysiske forhold og sikkerhedsstillelse::

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser for oprydning og fjernelse af anlæg. Endvidere kan der eksempelvis fastsættes krav om metoden for fjernelse af anlæg eller bestemmelser om genbrugelige materialer.

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om reetablering af fysiske forhold. Der kan eksempelvis være tale om reetablering af særlig flora. Det kan også være krav, om at dæmninger og tilhørende anlæg fjernes. Der kan endvidere fastsættes vilkår om økonomisk sikkerhed eventuelt i form af en bankgaranti eller via deponering.

Til stk. 2

Den gældende lovs bestemmelse vedrørende vandkraftudnyttelse i forbindelse med råstofaktiviteter er uklart formuleret. Det klargøres derfor, at bestemmelser og tilladelsesvilkår fastsat i medfør af § 11 stk. 1, samt øvrige regler i vandkraftressourceloven kan fraviges i forbindelse med efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer samt etablering og drift af vandkraftanlæg i forbindelse dermed. ”Etablering og drift af vandkraftværk er tilføjet, for at klargøre, at det netop er dette forhold der er underlagt såvel vandkraftressourceloven som råstofloven. For at undgå tvivlsspørgsmål er der tilføjet et kriterium for, hvornår et vandkraftanlæg kan siges at benyttes til udnyttelse af mineralske råstoffer, og derfor skal reguleres af begge love. Det foreslåede kriterium er, at produktionen i størst omfang anvendes i forbindelse med udnyttelse af mineralske råstoffer. Ordlyden af tilladelsesprocessen efter råstofloven er tilrettet, således den passer med råstoflovens ordlyd.

Såfremt der er tale om et vandkraftprojekt, der har tilknytning til en råstofaktivitet, sikrer bestemmelsen, at reguleringen efter denne inatsisartutlov ikke indebærer fastsættelse af forskrifter, der er i modstrid med råstofloven og den regulering, der foretages af myndighederne på råstofområdet. Det bemærkes, at undtagelsen ikke gælder selve meddelelsen af tilladelsen til ressourcen, men behandlingen af godkendelser, som er nødvendige for at måtte udnytte ressourcen.

Til stk. 3

I den gældende lovs § 9, stk. 3, er fastsat, at en rettighedshaver og andre omfattet af inatsisartutloven skal betale udgifter i forbindelse med sagsbehandling og anden myndighedsbehandling efter loven. Betalingen kan opkræves som gebyr eller udgiftsrefusion. Gebyr fastsættes under hensyn til de udgifter, der medgår til sagsbehandlingen og myndighedsbehandlingen, herunder udgifter til tilsyn og ekstern rådgivning og bistand. Naalakkersuisut kan vælge at opkræve et gebyr frem for at kræve udgiftsrefusion. Et gebyr kan som en udgiftsrefusion ikke overstige de faktiske udgifter i forbindelse med sagsbehandlingen og anden myndighedsbehandling.

Det synes hensigtsmæssigt, at pligten for rettighedshaver fastsættes i lovform.

Naalakkersuisut kan efter forslaget fastsætte nærmere bestemmelser og tilladelsesvilkår i

bekendtgørelser og modeltilladelser. Den gældende bestemmelse i § 9, stk. 3, siger, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om rettighedshaverens betaling af gebyr.

Det klargøres at Selvstyrets udgifter i forbindelse med sagsbehandling og anden myndighedsbehandling efter loven både kan opkræves som gebyrer eller udgiftsrefusion.

Til stk. 4

Det foreslås at klargøre, at Naalakkersuisut har hjemmel til at opkræve vederlag. I den gældende lov anvendes betegnelsen ”royalty”. Vederlag er et mere passende begreb for at klargøre, at der er tale om en betaling (et vederlag) for at opnå en ydelse fra det offentlige; det at få lov til at forundersøge og udnytte en vandkraftressource.

Vederlaget kan fastsættes efter forskellige principper. Der kan eksempelvis være tale om et vederlag i forhold til det konkrete vandkraftpotentialets størrelse (volumenvederlag). Dette vil f.eks. være tilfældet, hvor tilladelsen dækker hele potentialet. Der kan også blive tale om et vederlag for den konkrete udnyttelse af potentialet (udnyttelsesvederlag). Her tænkes typisk på tilfælde, hvor rettighedshaveren kun har tilladelse til en del af potentialet.

Som en ny mulighed foreslås det indsat, at Naalakkersuisut kan vælge at fastsætte, at der skal betales et årligt vederlag på grundlag af den energi, som produceres (produktionsvederlag). Denne mulighed er tæt knyttet til den allerede oplyste mulighed for at fastsætte et vederlag på grundlag af den konkrete udnyttelse af vandkraftressourcen. Det kan dog være nemmere for myndighederne at overvåge (og hermed fastsætte) den producerede elektricitet end at monitorere det benyttede vandkraftressource. Derfor foreslås muligheden eksplicit tilføjet. Der kan også være tale om vederlag i forhold til virksomhedens omsætning eller overskud (udbyttevederlag). Vederlaget kan også fastsættes ud fra en kombination af de nævnte principper. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, at vederlaget reguleres i forhold til bestemte indeks eller reguleres i forhold til udviklingen i prisen på en bestemt ressource eller råstof, eksempelvis olie.

I tilfælde af, at der fastsættes vilkår om betaling af vederlag, skal dette være angivet i den konkrete tilladelse, således virksomheden kender vilkårene for betaling af vederlag på forhånd. Der kan ikke fastsættes eller ændres i vilkår om betaling af vederlag efter at tilladelsen er udstedt.

Til stk. 5

Den foreslåede stk. 5 er ny og skaber mulighed for, at en tilladelse kan indeholde vilkår om, i hvilket omfang rettighedshaver skal anvende grønlandsk arbejdskraft. Rettighedshaver kan dog anvende arbejdskraft, der ikke er grønlandsk, i den udstrækning der ikke findes tilstrækkelig uddannet eller kvalificeret arbejdskraft her i landet.

En tilladelse kan desuden fastsætte vilkår om, i hvilket omfang rettighedshaver skal anvende grønlandske virksomheder som entreprenører, underleverandører m.v. Baggrunden for bestemmelsen er, at en øget anvendelse af grønlandsk arbejdskraft og virksomheder i forundersøgelser, anlægs- og driftsfasen vil øge et vandkraftprojekts positive påvirkning af samfundsøkonomien.

Vilkår om dette i en tilladelse går - som speciel regulering af udnyttelsen af vandkraftressourcer - forud for en generel regulering, som f.eks. i landstingslov om regulering af arbejdskraft, som dermed ikke finder anvendelse for aktiviteter, der udføres efter inatsisartutlov om vandkraft. Dette sikre at Naalakkersuisut kan meddele helhedsorienterede tilladelser baseret på en afvejning af hensynene i den foreslåede § 1 stk. 2.

Til stk. 6

Bestemmelsen er ny og sikrer, at Naalakkersuisut får mulighed for at meddele helhedsbaserede tilladelser ved at pålægge rettighedshaver at foretage undersøgelser af de i bestemmelsen nævnte forhold. Rettighedshaver kan også pålægges at skulle kontrahere med andre virksomheder om at foretage disse undersøgelser. Undersøgelserne danner baggrund for meddelelse af tilladelse og vilkår.

Til stk. 7

Stk. 7 skal sikre, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, under hvilke omstændigheder en tilladelse bortfalder eller kan tilbagekaldes. Bestemmelserne skal fremgå af den konkrete tilladelse for at kunne tilpasses det konkrete projekt. Bestemmelser kan omfatte vilkår om påbud og hvor lang afhjælpningsfrist, der skal være forud, for at Naalakkersuisut kan tilbagekalde en tilladelse.

Stk. 7 er præciseret i forhold til den gældende inatsisartutlov. Det hidtidige benyttede ord ”fortabes” foreslås præciseret til ”bortfalder”. Bortfalder, er et mere korrekt juridisk begreb, end ”fortabes”. Bortfald er mere neutralt begreb, eftersom det ikke er rettet mod rettighedshaveren men også refererer til handlinger fra Naalakkersuisut.

Naalakkersuisuts adgang til at fastsætte bestemmelser herom er ikke en adgang til at foretage ændringer i allerede meddelte tilladelser. Fastsætter Naalakkersuisut i medfør af § 11, stk. 7, nye bestemmelser om bortfald og tilbagekaldelse, vil reglerne kun have virkning for fremtidige tilladelser.

Til § 12

Den foreslåede § 12 svarer til den gældende inatsisartutlovs § 10, dog med flere ændringer: Stk. 2 og stk. 3. er ændret. Indholdet af den gældende inatsisartutlovs § 10 stk. 3, er rykket til § 12 stk. 4.

Til stk. 1

Bestemmelsen er uændret. Stk. 1. fastsætter, hvornår forhandlingen om, hvad der skal ske, når tidsperioden for udnyttelsestilladelsen udløber. Forhandlingerne bør foretages i god tid forud for, at tilladelsen udløber. Udgangspunktet er således, at forhandlingerne skal opstartes, når halvdelen af tilladelens tidsperiode er overstået, dog ikke tidligere end 10 år før udløb af tilladelsen.

Forhandlingerne kan omfatte en evt. forlængelse af en udnyttelsestilladelse jf. § 12 stk. 2. Hvis anlægget skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre, kan forhandlingerne omhandle, hvordan overdragelse skal ske og på hvilke vilkår. Forhandlingerne kan også omhandle, hvordan anlægget skal nedtages, såfremt der ikke er en interesse fra Selvstyret i at hjemtage anlægget.

Bestemmelsen omkring forhandlinger om tiden efter udnyttelsesperioden, finder også anvendelse, hvor en tilladelse ikke kan forlænges yderligere ved udløb.

Til stk. 2

Det foreslås, at ordlyden af bestemmelsen gøres konsistent med bestemmelsen vedrørende forlængelse af tilladelsesperioden for en forundersøgelsestilladelse. Det foreslås desuden, at sætningen ”Naalakkersuisut kan beslutte, at vandkraftanlægget skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre.” udgår af stk. 2, eftersom hjemfaldsretten fremgår tydeligt af § 14 stk. 1, og kapitel 5 (§§ 14-17)

Rettighedshaveren har ikke et retskrav på forlængelse af en tilladelse ifølge § 12 stk. 2, 1. punktum. Forlængelse kan meddeles efter forhandling mellem Naalakkersuisut og rettighedshaveren.

Som noget nyt foreslås der i § 12, stk. 2, 2. punktum, at Naalakkersuisut i udnyttelsestilladelsen kan fastsætte, at rettighedshaveren har ret til en forlængelse af tilladelsen, såfremt fastsatte vilkår opfyldes af rettighedshaver. I dette tilfælde bliver en forlængelse af udnyttelsestilladelsen en option for rettighedshaveren, som denne kan vælge at benytte sig af.

De vilkår, som rettighedshaveren skal opfylde for at have ret til en forlængelse, fastsættes konkret i udnyttelsestilladelsen. Vilkårene skal være sagligt begrundende og objektive og kan f.eks. dreje sig om, at rettighedshaver skal foretage en løbende vedligeholdelse og rimelig modernisering af vandkraftværket og tilknyttede anlæg. Vilkårene kan også gå ud på, at der fortsat er produktion fra en tilknyttet industriproduktion, og at disse produktionsanlæg er blevet vedligeholdt og løbende moderniseret.

Naalakkersuisut kan - som i dag - vælge ikke at gøre en sådan option til en del af en konkret udnyttelsestilladelse. I dette tilfælde har Naalakkersuisut fortsat mulighed for efter en

forhandling at give en forlængelse af tilladelsen jf. § 12, stk. 2, 1. punktum. Den samlede varighed af en udnyttelsestilladelse må ikke overstige 80 år, som fastsat i § 12, stk. 3.

Til stk. 3.

Forslag om udvidelse af maksimum-perioden fra 60 til 80 år. En udnyttelsestilladelses tidslængde afhænger af det konkrete projekt og dets økonomiske forhold m.v. Bestemmelsen giver mulighed for en længere tilladelsesperiode, hvilket kan give rettighedshaver bedre mulighed for at forrente sin investering i et vandkraftprojekt.

Til stk. 4.

Bestemmelsen er uændret og fastslår, at såfremt forhandlingerne om tiden efter udløb af tilladelse til udnyttelse ikke ført til et forhandlingsresultat, kan Naalakkersuisut træffe afgørelse om hjemfald af vandkraftanlægget ved udløb af tilladelse til udnyttelse.

Til § 13

Forslagets § 13 er identisk med den gældende lovs § 11.

Naalakkersuisut har ifølge bestemmelsen bemyndigelse til at indgå aftale med indehaveren af tilladelsen til udnyttelse om, at vandkraftanlægget skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre før udløbet af perioden for tilladelsen.

Aftale om hjemfald forud for udløb af perioden for tilladelse til udnyttelse kan kombineres med en samtidig aftale om, at indehaveren af tilladelse til udnyttelse efter hjemfald lejer vandkraftanlægget på nærmere aftalte vilkår, jf. § 16, mod f.eks. at foretage udbygning eller modernisering af vandkraftanlægget.

Til § 14

Forslagets § 14 svarer til den gældende lovs § 12. Bestemmelsens stk. 1. er ændret og der er tilføjet en ny stk. 6.

Til stk. 1

Stk. 1, 1 pkt. er ændret. Det foreslås at tilføje, at hjemfald kan ske både når en tilladelse til udnyttelse udløber og når en tilladelse ophører. Det er vigtigt at fastslå, at Selvstyrets hjemfaldsret også gælder ved bortfald af en tilladelse, f.eks. som følge af rettighedshaverens misligholdelse.

Bestemmelsen fastsætter i øvrigt omfanget af, hvad der hjemfalder. Dette omfatter alle de direkte tilknyttede anlæg til vandkraftanlægget. Såfremt infrastruktur, boliger, tekniske hjælpemidler og udstyr, der er opført eller anskaffet i tilknytning til vandkraftanlægget, ikke

allerede er ejet af Grønlands Selvstyre, hjemfalder dette i henhold til bestemmelserne i denne inatsisartutlov. Infrastruktur omfatter f.eks. havnefaciliteter, veje og baneanlæg, der er opført til brug for vandkraftanlægget.

For så vidt angår boliger bemærkes, at hjemfaldsretten omfatter boliger, der tjener til den umiddelbare drift og servicering af vandkraftanlægget. Hjemfaldsretten omfatter ikke andre boliger, der f.eks. tjener som bolig for selskabets ledelse og administrativt personale.

Der består ikke nogen pligt for Naalakkersuisut til ved meddelelse eller ved udløb af udnyttelsestilladelse at træffe afgørelse om hjemfald til Grønlands Selvstyre af et vandkraftanlæg med tilhørende anlæg. Det kan f.eks. skyldes, at Naalakkersuisut vurderer, at vandkraftressourcen ikke længere skal anvendes til produktion af energi.

Naalakkersuisut kan til enhver tid frem til og med udløb af tilladelse til udnyttelse beslutte, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre. Hjemfald kan tidligst ske fra det øjeblik hvor tilladelsen til udnyttelse ophører, medmindre andet er aftalt mellem Naalakkersuisut og rettighedshaver jf. § 13.

I stedet for at træffe afgørelse om hjemfald kan Naalakkersuisut meddele ny udnyttelsestilladelse med op til 20 år, jf. bestemmelserne i § 12, stk. 2, om fornyet tilladelse. Efter udløbet af en forlængelse, hvor Naalakkersuisut har ladet vandkraftanlægget hjemfalde, kan Naalakkersuisut, som en del af udøvelsen af sin ejerbeføjelser over vandkraftanlægget, lade samme rettighedshaver overtage (købe) vandkraftanlægget og give tilladelse til udnyttelse, hvor det er i Naalakkersuisuts og rettighedshaverens interesse.

Såfremt Selvstyret sælger vandkraftværket, skal køberen samtidig af Naalakkersuisut meddeles en udnyttelsestilladelse forslagets jf. § 7.

Naalakkersuisut er ikke efter nærværende forslag berettiget eller forpligtet til at give tidligere indehaver af tilladelse til udnyttelse og ejer af vandkraftanlægget særlige rettigheder i forbindelse med salg af et hjemfaldet vandkraftanlæg.

Til stk. 2

Stk. 2. er identisk med den gældende vandkraftlovs § 12 stk. 2. Efter bestemmelsen skal en hjemfaldsret, der er fastlagt ved udstedelse af tilladelse, registreres af Naalakkersuisut ved Retten i Grønland. Kreditorer med pant i aktiver omfattet af hjemfaldsretten, f.eks. en bolig i tilknytning til anlægget, vil skulle respektere hjemfald og Grønlands Selvstyres overtagelse af det pantsatte aktiv. Pantehæftelser og andre byrder kan af Grønlands Selvstyre forlanges afregistreret alene på grundlag af hjemfaldet, jf. § 15, uden at panthavere og andre rettighedshavere kan kræve sig kompenseret herfor.

Til stk. 3

I stk. 3 er det fastsat, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger som udgangspunkt skal være i fuld driftsmæssig stand ved hjemfald til Grønlands Selvstyre ved udløb af tilladelsen. Undtagelsen er, hvor det er åbenbart, at et sådan vilkår vil være uforholdsmæssigt bebyrdende, eksempelvis hvor anlægget er ødelagt af brandskade og en genopførsel ikke vil give økonomisk mening for indehaveren.

Rettighedsindehaveren skal foretage rimelige vedligeholdelse og reparationer af vandkraftanlægget, således at værket er i fuld driftsmæssig stand ved tidspunktet for hjemfaldet. Rettighedshaveren er ikke forpligtet til at modernisere eller forbedre anlægget ud fra bedste tilgængelige teknologi.

Til stk. 4

Stk. 4. er uændret. For at kunne sikre, at bestemmelsen i stk. 3 vil være opfyldt, er der i stk. 4 bestemmelser om Naalakkersuisuts fulde og uhindrede adgang til anlægget for at kunne sikre fortsat drift efter vandkraftanlæggets hjemfald.

Naalakkersuisut har ret til at få adgang til vandkraftanlægget og tilhørende indretninger for at forberede overtagelsen af anlægget samt for at sikre, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger er i driftsmæssig stand.

Naalakkersuisuts ret til adgang til vandkraftanlægget og tilhørende indretninger gælder i tre år frem mod den dato, som Naalakkersuisut har meddelt som tidspunkt for hjemfald.

Ved ”uden væsentlig ulempe eller udgift for indehaveren af tilladelse til udnyttelse” menes, at Naalakkersuisut kun kan pålægge rettighedshaveren udgifter, som med rimelighed kan forlanges for, at vandkraftanlægget er i fuld driftsmæssig stand. Herudover skal adgangen til vandkraftanlægget så vidt muligt koordineres med rettighedshaveren, således at driften ikke forstyrres. Ligeledes bør en gennemgang, der kræver særlig bistand fra rettighedshaverens sagkyndige, så vidt som muligt koordineres med tidspunkter, hvor de særligt sagkyndige alligevel opholder sig på vandkraftanlægget. Endvidere kan evt. nødvendige dispositioner til forberedelse af overtagelsen foretages, dog uden at dette medfører væsentlige forstyrrelser af den daglige drift eller væsentlige omkostninger.

Til stk. 5

Såfremt Naalakkersuisut ikke ønsker at overtage vandkraftanlægget efter tilladelsens udløb, skal indehaver af udnyttelsestilladelse indstille virksomheden og foretage nedlukning af vandkraftanlægget i overensstemmelse med de af Naalakkersuisut fastsatte regler herom og vilkår fastsat i tilladelse til udnyttelse.

Gennemfører indehaver af tilladelse til udnyttelse ikke de fornødne foranstaltninger, kan disse gennemføres af Naalakkersuisut på indehaverens vegne og for dennes regning og risiko, jf. § 20, stk. 3.

Til stk. 6

Forslagets stk. 6 er ny. Det foreslås at tilføje, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere tilladelsesvilkår og bestemmelser om hjemfaldsret, herunder om forholdene nævnt i § 14 stk. 1-5.

Til § 15

Bestemmelsen er identisk med den gældende lovs § 13 og indebærer, at Grønlands Selvstyre fra tidspunktet for hjemfaldet kan kræve de omtalte rettigheder afregistreret ved Retten i Grønland, uden at rettighedshaveren kan kræve sig kompenseret herfor.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med hjemfaldsretten og sikrer, at Grønlands Selvstyre overtager et ubehæftet vandkraftanlæg efter § 14.

Til § 16

Bestemmelsen er identisk med den gældende lovs § 14. Efter hjemfald til Grønlands Selvstyre, jf. forslaget § 14, kan Naalakkersuisut udleje anlægget til den hidtidige indehaver af tilladelsen eller til anden side. Ved udleje vil der tillige skulle meddeles tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcen til produktion af energi. Tilladelsen meddeles inden for rammerne af nærværende forslag.

Lejeaftale vil skulle indgås for en nærmere fastsat periode. Lejeaftalen meddeles på vilkår svarende til de vilkår, der i øvrigt stilles ved meddelelse af tilladelse til udnyttelse. Ved udformning af lejeaftalen vil der kunne fastsættes en betaling for leje af vandkraftanlæg, mens betaling for adgangen til at udnytte vandkraftressourcen skal fastlægges i den tilhørende tilladelse til udnyttelse.

Indehaver af tilladelse til udnyttelse kan ikke foretage udleje af vandkraftanlæg. Dette følger allerede af kravet om identitet mellem indehaver af tilladelse til udnyttelse og ejer af vandkraftanlægget.

Til § 17

Forslagets § 17 svarer til den gældende lovs § 15, dog er der indsat en ny stk. 3.

Til stk. 1

Bestemmelsen præciserer, at ansøgning om tilladelse til forundersøgelse og ansøgning om tilladelse skal indgives til Naalakkersuisut.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 hjemler etablering af det såkaldte one door princip. Princippet og den forventede myndighedsbehandling er indgående behandlet i afsnit 2.3 i forslagets almindelige bemærkninger, hvortil der henvises.

Det er fundet hensigtsmæssigt positivt at regulere Naalakkersuisuts adgang til at etablere myndighedsbehandling på grundlag af one door princippet. Etablering af en sådan myndighedsbehandling skal ske på overordnet grundlag og sikre, at ansvars- og kompetencefordelingen mellem de involverede myndigheder er klar og ikke kan give anledning til misforståelser.

Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i Formanden for Naalakkersuisuts almindelige adgang til at træffe afgørelse om ressortfordelingen.

I praksis vil det være det til enhver tid værende ressortansvarlige departement for energi, der behandler de indkomne ansøgninger om tilladelse til forundersøgelse og om tilladelse til udnyttelse og således er den koordinerende myndighed. Dette gælder kun ansøgningen rettet konkret mod vandkraftressourcen. Er der f.eks. tale om ansøgning om tilladelse i forbindelse med et mineprojekt, vil det til hver tid værende ressortansvarlige direktorat/departement for råstoffer, foranlediget af one door princippet på råstofområdet, behandle ansøgningen, men indhente de fornødne tilladelser til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcen hos det til hver tid gældende departement for energi, jf. § 4, stk. 2.

Til stk. 3

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at sikre, at Naalakkersuisut kan udfærdige hensigtsmæssige, sammenhængende bekendtgørelser, modeltilladelser m.v. og meddele hensigtsmæssige og sammenhængende tilladelser. Forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer omfatter komplicerede aktiviteter og mange hensyn skal medtages i forbindelse med en hensigtsmæssig og forsvarlig regulering heraf. Med indsættelsen af en § 17 stk. 3 sikres, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om de relevante forhold, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, herunder sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed. Naalakkersuisut skal i forbindelse med udfærdigelse af bestemmelser samordne med eksisterende lovgivning, herunder hvor kompetence er henlagt til andre myndigheder.

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og vilkår om forhold, der ikke i øvrigt er reguleret i anden lovgivning.

Bestemmelsen indebærer ikke nogen ændring i vandkraftlovens one door princip, hvorefter den koordinerende forvaltningsmyndighed koordinerer den samlede myndighedsbehandling under Grønlands Selvstyre. De respektive ressortansvarlige myndigheder under Grønlands Selvstyre behandler fortsat sager inden for eget ressort og i henhold til gældende lovgivning.

Til § 18

Bestemmelsen er identisk med den gældende lovs § 16. Meddelelse af tilladelse til forundersøgelse og særligt tilladelse til udnyttelse kan få indflydelse på den eller de berørte kommuners landområder og mulighederne for at drive jagt og fiskeri. Herudover besidder kommunerne lokal viden om de berørte landområder, som kan være af betydning for tilrettelæggelse af virksomhed i henhold til tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse.

Berørte kommuner skal derfor have lejlighed til at afgive udtalelse. Det samme gælder myndigheder, der ikke direkte skal give tilladelser, men kan have relevante interesser i det landområde, der kan blive påvirket af tilladelser til forundersøgelse eller udnyttelse. Høring efter § 18 skal ske, hvor Naalakkersuisut træffer afgørelse om en forlængelse af en tilladelse til udnyttelse. Desuden skal der ske høring i de situationer, hvor Naalakkersuisut træffer dispositioner over hjemfaldne vandkraftanlæg, der kræver, at Naalakkersuisut meddeler tilladelse til udnyttelse. Naalakkersuisut skal således foretage høring ved eksempelvis salg eller udlejning af vandkraftanlæg.

Naalakkersuisut skal meddele frist på mindst 4 uger for afgivelse af udtalelse. Afgiver den eller de berørte kommuner og myndigheder ikke udtalelse inden fristens udløb, kan Naalakkersuisut meddele tilladelse uden at afvente en udtalelse.

Til § 19

§ 19 er identisk med den gældende lovs § 17.

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer oplysningspligten for ansøgere om tilladelse såvel som indehavere af tilladelse.

Til stk. 2

Efter stk. 2 kan Naalakkersuisut fastsætte regler om hvilke oplysninger, der skal meddeles, i hvilken form og indenfor hvilke frister. Der kan fastsættes regler, der forpligter ansøger til at fremsende fornøden dokumentation, der sandsynliggør, at ansøger vil kunne gennemføre projektet i overensstemmelse med den ansøgte tilladelse.

Naalakkersuisut kan endvidere fastsætte regler om, at de meddelte oplysninger af hensyn til ansøgers eller rettighedsindehavers forretningsmæssige forhold ikke skal anses for omfattet af regler om aktindsigt, herunder reglerne herom i landstingslov om offentlighed i forvaltningen og landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

Efter landstingslov om offentlighed kan Naalakkersuisut ikke uden særlig hjemmel give tilsagn om, at afgivne oplysninger vil blive holdt fortrolige (diskretionstilsagn). § 19, stk. 2

har til hensigt at give Naalakkersuisut hjemmel til, at der i aftaler og tilladelser kan gives tilsagn om, at de oplysninger, der meddeles til Naalakkersuisut, vil blive holdt fortrolige. Baggrunden for forslaget er, at det er væsentligt, at Naalakkersuisut har et godt oplysningsgrundlag for myndighedsbehandlingen. Der er derfor i forslaget lagt vægt på, at Naalakkersuisut kan indhente en række væsentlige og fortrolige oplysninger fra ansøgere. Såfremt Naalakkersuisut ikke kan give et diskretionstilsagn, kan dette virke hindrende for Naalakkersuisuts muligheder for at indhente oplysninger.

Naalakkersuisut vil i forbindelse med myndighedsbehandlingen af en ansøgning ofte benytte eksterne konsulenter med særlig viden. Ligeledes kan det tænkes, at der vil blive udvekslet oplysninger med Selvstyreejede virksomheder, der har en rådgivende funktion. Efter offentlighedsloven er myndighedens interne dokumenter i vid udstrækning undtaget fra aktindsigt. Dokumenter der udveksles med eksterne konsulenter under sagsbehandlingen, mister deres karakter af interne dokumenter, selvom konsulenterne modtager dokumenterne, som et led i sagsbehandlingen. Derfor vil der i større omfang kunne søges om aktindsigt i dokumenterne. Den forslåede bestemmelse tænkes derfor desuden anvendt således, at de dokumenter, der udveksles med eksterne konsulenter under sagsbehandlingen, ikke vil miste deres karakter af interne dokumenter.

Til § 20

§ 20 modsvarer den gældende lovs § 18, men stk. 1. er for overskuelighedens skyld opdelt i stk. 1 og 2, hvorefter den gældende lovs stk. 2 bliver stk. 3.

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer Naalakkersuisuts tilsyn med rettighedshaveres virksomhed i henhold til tilladelse efter inatsisartutloven og regler fastsat i medfør heraf og om beføjelserne i forbindelse hermed.

Andre myndigheder skal føre tilsyn efter de regler der ligger til grund herfor, som eksempel kan nævnes kommunalbestyrelsernes tilsyn efter landstingsforordning om beskyttelse af miljøet.

Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at indehaver af tilladelse handler i overensstemmelse med de regler og vilkår, der gælder for den pågældende tilladelse.

Til stk. 2

Stk. 2 fastsætter at tilsynsmyndigheden har adgang til at foretage tilsyn uden retskendelse og mod behørig legitimation. Bestemmelsen er begrundet i kontrollensynet og omfatter såvel teknisk som administrativ kontrol. Tilsynet kan ske uanmeldt, men kan også foregå som fast rutinemæssig kontrol.

Til stk. 3

Såfremt indehaveren af en tilladelse ikke efterkommer et af Naalakkersuisut udstedt påbud, kan Naalakkersuisut lade påbuddet gennemføre på indehaverens regning og risiko.

Det følger af god forvaltningsskik, at forinden Naalakkersuisut lader påbuddet gennemføre for indehaverens regning og risiko bør:

- indehaveren have fået en frist for at efterkomme påbuddet og denne frist skal være overskredet, samt
- indehaveren være gjort bekendt med, at såfremt påbuddet ikke efterkommes, vil myndighederne foranledige de nødvendige foranstaltninger iværksat på indehaverens regning og risiko.

Endvidere følger det af proportionalitetsprincippet, at et indgreb skal stå i et rimeligt forhold til det, der opnås derved. Dette proportionalitetsprincip gælder såvel den praktiske udførelse af selvhjælpshandlingen som de økonomiske konsekvenser.

Til § 21

Forslagets § 21 svarer til den gældende lovs § 19 med visse ændringer: stk. 2 er ændret. Forslagets stk. 3 er nyt og erstatter den gældende lovs stk. 3.

Til stk. 1

Bestemmelsen er ændret som konsekvens af reformen af domstolene i Grønland. Det præciseres, at tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse skal registreres ved Retten i Grønland.

Til stk. 2

Bestemmelsen første punktum er uændret og angiver, at enhver overdragelse af en tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse skal godkendes af Naalakkersuisut.

Det forventes, at sådanne overdragelser af tilladelser ikke vil være en usædvanlig disposition, og at det vil kunne indgå som et naturligt led i udviklingen fra indledende undersøgelser til en eventuel udnyttelse. Baggrunden for sådanne overdragelser vil formentlig være finansieringsmæssige forhold.

En overdragelse vil kunne foreligge enten som en direkte overdragelse, hvor selve tilladelsen overdrages fra en rettighedshaver til en ny rettighedshaver, eller som en indirekte overdragelse, hvor selve tilladelsen ikke overdrages, men hvor rettighedshaveren selv er genstand for en overdragelse, f.eks. ved virksomhedsopkøb.

Ifølge § 11, stk. 1, har Naalakkersuisut allerede ved tilladelse mulighed for at fastsætte regler for vilkår i forbindelse med eventuel overdragelse af tilladelse til udnyttelse.

Bestemmelsen indebærer ikke, at vilkårene i parternes indbyrdes aftale om overdragelse skal godkendes af Naalakkersuisut.

Der foreslås indsat et nyt 2. pkt. i bestemmelsen, der giver Naalakkersuisut mulighed for at meddele betingede forhåndstilsagn til en overdragelse.

Formålet er at skabe mulighed for at en udnyttelsestilladelse kan anvendes af rettighedshaveren til at opnå projektfinansiering ved at benytte tilladelsen som et led i en sikkerhedsstillelse. En investor kan dermed opnå sikkerhed for at projektet kan overdrages til en tredje part, såfremt de fastsatte vilkår er opfyldt.

En investor får således retten til at udpege en ny rettighedshaver. Den nye rettighedshaver skal i øvrigt overholde vilkårene i § 8.

Til stk. 3

Forslagets stk. 3 er nyt.

Forslaget ophæver den gældende inatsisartutlovs forbud mod, at tilladelser kan indgå i en pantsætning eller gøres til genstand for kreditorforfølgning. Formålet er, at give mulighed for, at tilladelsen og anlæg kan indgå som sikkerhed ved finansieringen af vandkraftsprojekter. Naalakkersuisut kan f.eks. meddele forhåndstilsagn om godkendelse – under nogle vilkår – af en overdragelse af en tilladelse i forbindelse med lånefinansiering af projektet. Hermed er bestemmelsen et vigtigt element i forhold til at sikre investeringsvenlige rammevilkår.

Det foreslåede stk. 3 klargør, at Naalakkersuisut i forbindelse med godkendelse af en overdragelse af en vandkrafttilladelse efter stk. 2 også godkender en overdragelse af tilladelser m.v. efter lovgivningen om planlægning og arealanvendelse for arealer og anlæg m.v. omfattet af vandkrafttilladelsen. Naalakkersuisut kan fastsætte vilkår for godkendelsen. Formålet med bestemmelsen er at skabe klarhed i forhold til rettighedshaverens mulighed for at overdrage tilladelsen. Dette kan være relevant f.eks. i forbindelse med pantsætning af anlæg omfattet af vandkrafttilladelsen.

Til § 22

Forslagets § 22 svarer til den gældende lovs § 20 med ændringer og der foreslås tilføjet en ny stk. 3.

Til stk. 1

Det foreslås at bestemmelsen vedrørende erstatningsansvar klargøres sprogligt. Indholdet er dog det samme som den gældende lov.

Rettighedshaveren er som udgangspunkt ansvarlig efter de almindelige erstatningsregler for skader forårsaget som et led i udøvelsen af de i tilladelsen omfattede aktiviteter. Hvis lovgivning på andre områder foreskriver en skærpet ansvarsnorm, gælder denne den skærpede ansvarsnorm fortsat.

Til stk. 2

Stk. 2 er omformuleret, men indholdet svarer til den gældende stk. 2. Bestemmelsen angiver, at der i en tilladelse kan fastsættes vilkår om, at rettighedshaverens erstatningsansvar skal være omfattet af forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse. Det sidstnævnte kan f.eks. være en bankgaranti stillet på vilkår godkendt af Naalakkersuisut. Bestemmelsen giver også mulighed for, at der kan fastsættes vilkår om en kombination af forsikring og anden sikkerhedsstillelse. Krav om forsikringsdækning for ansvar efter anden lovgivning, f.eks. lovgivning om arbejdsskader, vil skulle overholdes uden hensyn til bestemmelsen i stk. 2. Bestemmelsen giver yderligere mulighed for, at der kan fastsættes vilkår om, at rettighedshaver skal forsikre sig i et videre omfang, end det følger af erstatningsrettens regler. Bestemmelsen giver desuden mulighed for, at der i en tilladelse kan fastsættes vilkår om, at rettighedshavers opfyldelse af bestemte vilkår i tilladelsen skal være dækket af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse.

Til stk. 3

Det foreslås at tilføje en ny bestemmelse som stk. 3, der bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte bestemmelser om, at erstatningsansvar for entreprenører, leverandører og tjenesteydere, i det omfang deres ydelser anvendes ved virksomhed eller aktiviteter omfattet af en tilladelse efter denne inatsisartutlov, skal være omfattet af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse. Dette kan være relevant, idet virksomhed og aktiviteter efter en vandkrafttilladelse ofte vil blive udført af underentreprenører til rettighedshaver.

Til § 23

Forslagets § 23 er identisk med den gældende lovs § 21. Bestemmelsen forpligter og berettiger indehaver af tilladelse til at etablere adgangsbegrænsninger, hegn og lignende i et sådant omfang, at uvedkommende ikke kan få adgang til vandkraftanlægget og det tilhørende område. Hensigten er at indehaver af tilladelse kan afspærre områder, der kan udgøre en risiko for personer eller hvor der ikke bør være adgang for offentligheden. Efter bestemmelsen kan der f.eks. opsættes vejboomme, foretages indhegning af landområder, dæmningsanlæg og kanaler.

I forbindelse med, at myndighedsbehandlingen foregår efter det såkaldte one door princip, jf. § 17, stk. 2, vil disse forhold være afklaret inden afgivelse af tilladelse, idet alle former for adgangsbegrænsning skal fremgå af arealtildeling.

Ved etablering af adgangs begrænsninger kan der samtidig gøres indgreb i den almindelige adgang til færdsel, herunder jagt i landområder omfattet af tilladelse til udnyttelse.

Til § 24

Forslagets § 24 er identisk med den gældende lovs § 22. Det følger af grundlovens § 73, stk. 1, at der er tre ekspropriationsbetingelser. For det første skal ekspropriationen være krævet af almenvellet. For det andet skal der være lovgrundlag for ekspropriationen. For det tredje skal der betales fuldstændig erstatning.

Definitionen af ”almenvillet” skal ske i overensstemmelse med den forfatningsmæssige definition af almenvellet.

Bestemmelsen i § 24 har til hensigt at tilvejebringe hjemmel til at foretage ekspropriation i forbindelse med virksomhed, der udføres inden for rammerne af tilladelser, som er meddelt i henhold til denne inatsisartutlov.

Bestemmelsen i grundloven er direkte anvendelig. Det betyder, at domstolene kan tilkende rettighedsindehaveren erstatning direkte på grundlag af grundlovens bestemmelser om at ekspropriation kun kan ske med fuldstændig erstatning.

Ekspropriationen skal ske efter reglerne i landstingslov om ekspropriation, herunder reglerne i lov for Grønland om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

Til § 25

Indholdet af forslaget § 25 svarer til den gældende lovs § 23, dog med en række ændringer af indholdet.

Til stk. 1

Det er tilføjet, at man kan idømmes foranstaltninger efter kriminalloven, hvis man tilsidesætter regler i inatsisartutloven.

Endvidere er det tilføjet, at ikke kun tilsidesættelse af vilkår meddelt efter § 5, men i det hele taget tilsidesættelse af vilkår meddelt i henhold til hele inatsisartutloven kan medføre foranstaltninger efter kriminalloven.

Det er endvidere udspecificeret, at påbud kan meddeles på efter § 20, i henhold til bestemmelser (f.eks. bekendtgørelser) fastsat i medfør af inatsisartutloven eller i henhold til tilladelsesvilkår.

Ligeledes er det udspecificeret, at såvel oplysningskrav i henhold til § 6, stk. 1, § 19, stk. 1, i henhold til bestemmelser fastsat i medfør af inatsisartutloven eller i henhold til tilladelsesvilkår er omfattet af foranstaltningsmulighed.

Størrelsen af en bøde fastsættes konkret på baggrund af forseelsens karakter og om der er tale om gentagelsestilfælde. Det er desuden væsentligt, at bødestørrelsen afspejler selskabets størrelse og omsætning m.v., således at en bøde har en afskrækkende virkning overfor det konkrete selskab.

Efter forslaget § 26 er der mulighed for at der ske konfiskation af en evt. økonomiske genvist, der er opnået ved en lovovertrædelse. Hvis ikke der kan ske konfiskation i henhold til kriminalloven for Grønland, skal bødestørrelsen tage udgangspunkt i en evt. økonomisk genvist, som rettighedshaverens måtte have opnået ved lovovertrædelsen jf. § 26, stk. 2.

Til stk. 2

Stk. 2 er uændret. Bestemmelsen fastsætter, at hvis overtrædelsen er begået af en virksomhed, som helt eller delvist ejes af staten, Grønlands Selvstyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab, et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden som sådant ansvar. Tilsvarende gælder, hvis overtrædelsen er begået af Grønlands Selvstyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab.

Til stk. 3

I stk. 3 er ordlyden er tilpasset, således at der står ”bestemmelser” i stedet for regler, således at den bringes i overensstemmelse med resten af loven.

Til stk. 4

Bestemmelsen i stk. 4 er uændret og giver hjemmel til, at der i bestemmelser udstedt i medfør af inatsisartutloven kan fastsættes kriminalretlige foranstaltninger, herunder bøde og konfiskation mod virksomheder, uanset ejerforhold eller selskabsformer, Grønlands Selvstyre, kommuner eller kommunale selskaber.

Til stk. 5

Stk. 5 sikre at, inddrivelse af bøder sker til fordel for landskassen og ikke til fordel for statskassen, som forudsat i kriminalloven.

Til § 26

Forslagets § 26 er identisk med den gældende lovs § 24. Bestemmelsen fastsætter, at der ved overtrædelser af bestemmelser er opnået en økonomisk fordel, kan der ske konfiskation. Konfiskation sker i øvrigt i henhold til bestemmelserne i kriminalloven for Grønland kapitel 37. (Lov nr. 306 af 30. april 2008 Kriminallov for Grønland).

I forbindelse med konfiskation skal opmærksomheden specielt rettes mod kriminallovens bestemmelser om konfiskation (§ 166, stk. 3), hvorefter genstande, der er af væsentlig betydning for lovovertræders udførelse af lovligt erhverv, ikke må konfiskeres, medmindre ganske særlige omstændigheder taler herfor.

Såfremt der ikke kan ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmålingen af bøde. Bødens størrelse bør eksempelvis fastsættes således, at der ikke spekuleres i, at overtrædelser kan betale sig økonomisk.

Til stk. 2

Bestemmelsen sikrer, at konfiskation sker til fordel for landskassen og ikke til fordel for statskassen, som forudsat i kriminalloven.

Til § 27

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. august 2014, samtidig ophæves den gældende inatsisartutlov nr. 12 af 1. december 2009.

Til stk. 2

Tilladelser vedrørende udnyttelse af vandkraftressourcer omfattet af inatsisartutloven, som er meddelt ved inatsisartutlovens ikrafttræden, forbliver i kraft for den meddelte periode. Der er hidtil givet 5 tilladelser til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi.

Der er ikke meddelt tilladelser efter den gældende vandkraftlov nr. 12 af 1. december 2009.